

GLASILLO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter December 12th, 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24th, 1912, Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917. Authorized on May 22nd, 1913.

Iz glavnega urada K. S. K. Jednote

Ko je glavni odbor pri svoji letni seji, vršiči se je januarja t. l. razpravljala o bodoči, ali XX. redni konvenciji, ki se ima vršiti prihodnjega avgusta, je istočasno določil, da se s prvim marcem 1942 prične čas razmotrivanja v prilog konvenciji.

Glavni odbor se je zavedal, da konvencije stanejo mnogo denarja, zato je sklenil, da se z razmotrivanjem zgodaj prične, ter s tem društvom nudi kolikor mogoče časa za razmotrivanje z namenom, da se čimveč važnih točk že pred konvencijo reši, kar bo skrajšalo čas konvencije in s skrajšanjem časa, prihranilo na konvenčnih stroških.

Čeravno je poteklo že enajst tednov odkar je bil določen čas za razmotrivanje, se je do sedaj oglasilo še le samo eno društvo in sicer društvo sv. Ane št. 127., Waukegan, Illinois.

Vsa krajevna društva, ki imajo kaj dobrega in za napredek Jednote koristnega priporočati, naj pridejo s tozadevno zadevo v javnost. Nikar ne odlašati in čakati do konvencije. Imamo svoj lasten list "Glasilo," potom katerega se lahko na lep in dostojen način pogovorimo, kaj je treba v pravih premeniti ali kaj dodati, da bi bilo Jednoti v korist. Vse kar smatramo za dobro in za Jednoto koristno, se lahko že pred konvencijo uredi in pripravi. Na konvenciji se potem samo delegaciji predloži v odobritev, kar bo prihranilo veliko časa in denarja.

Namesto, da bi na konvenciji na dolgo in široko o posameznih točkah razpravljali, lahko to že sedaj pred konvencijo potom "Glasila" napravimo. Ako se tega poslužimo, naša konvencija ne bo trajala več kakor štiri do pet dni. Vse, kar bomo že pred konvencijo potom razmotrivanja rešili, bo odstranilo dolge in nepotrebne debate na konvenciji. Z odpravo dolgih debat in razprav se bo skrajšal čas konvencije in prihranilo se bo lepo svoto denarja. Konvencija bi ne smela trajati več kakor štiri do pet dni.

Zato apeliram na vsa krajevna društva, da z razmotrivanjem takoj prično. Pridite z dobrimi, pametnimi in za Jednoto koristnimi priporočili in navseti v javnost. Nikar ne odlašati in čakati do konvencije. Konvencije so drage, skrajšajmo čas konvencije. Prihranimo, kar se prihraniti da. Naše geslo naj bo: "Konvencija ne sme trajati več kakor štiri do pet dni."

Josip Zalar, glavni tajnik.

ZA OBRAMBO NAŠE AMERISKE DOMOVINE

DRUGI IZKAZ

Sledeća naša društva so nadalje kupila vojne obveznice ali obrambne bonde in darovala za Rdeči križ:

Številka društva in kraj	Znesek bondov	Za Rdeči križ
K.S.K. Jednota, Joliet, Ill., nadaljni nakup \$	25,000	
Št. 2, Joliet, Ill.	500	5.00
Št. 3, Joliet, Ill.	500	
Št. 4, Soudan, Minn.	200	5.00
Št. 8, Joliet, Ill.	500	
Št. 25, Cleveland, O.	500	
Št. 29, Joliet, Ill.	1,000	
Št. 53, Waukegan, Ill.		10.00
Opomba: Večji znesek nakupa vojnih obveznic tega društva je bil objavljen v zadnji številki Glasila.		
Št. 59, Eveleth, Minn.	1,000	
Št. 62, Bradley, Ill.	25	
Št. 87, Joliet, Ill.	74	
Št. 93, Chisholm, Minn.	500	10.00
Št. 139, La Salle, Ill.	50	
Št. 164, Eveleth, Minn.	100	5.00
Št. 217, Salida, Colo.	50	
Št. 224, Cleveland, O.	300	
Današnji izkaz	\$ 30,299	\$ 35.00
Zadnji izkaz	129,175	1,020.00
Skupaj	\$159,474	\$1,055.00

Hvala vsem za ta domoljubni čin! Tudi našemu članstvu toplo priporočamo, da marljivo kupujete U. S. obrambne bonde in na ta način našem stricu Samu pripomorete do zaželjene zmage.

PREDSEDNIKOV SIN AVANZIRAL

Vojni department je te dni v majorja pri zračnem ali letaljavnosti naznanil, da je bil Elliott Roosevelt, drugi sin našega predsednika povišan v čin Egipt.

Slovenska nova maša v Denverju

Denver, Colo.—Naznanja se vsem Slovencem in Hrvatom v Denverju in okolici, da bomo imeli novo sveto mašo v naši cerkvi Kraljice sv. Rožnega Venca prihodnje nedelje, dne 24. maja ob 10:30; isto bo do- roval naš rojak Rev. Stephen J. Suštaršič, sin dobro poznane družine Mr. in Mrs. Joseph Suštaršič, stanujoče na 3514 Franklin St.

Novomašnik je bil rojen dne 11. januarja, 1913 v Leadville, Colo., tam je hodil nekaj časa v šolo, nakar so se preselili v Canon City, Colo., kjer se je šolal tri leta, zatem se je pa družina preselila k nam v Denver, tukaj je dovršil osmi razred. Zatem je obiskoval državno šolo v Forth Collins, Colo., dne 16. junija je pa stopil v red sv. Benedikta v Canon City, Colo., od tam je bil poslan v Atchison, Kans., v svr- ho nadaljevanja svojih bogoslovnih študij, kjer je sprejel noviciat, svoje zadnje šolanje je pa dovršil na benediktinskem kolegiju sv. Križa v Canon City, Colo. V mašnika je bil posvečen letos dne 16. maja po novem škofu Most Rev. Jos. C. Willgingu v katedrali sv. Srca Jezusovega v Pueblo, Colo.

Oče novomašnika je bil rojen v Iški vasi, fara Ig pri Ljubljani, mati Johana, rojena Ločnikar je pa doma iz Hauptmance v trnovski fari, Ljubljana. Častiti gospod novomašnik ima štiri brate in tri sestre; en njegov brat Edward je poročnik v zrakoplovnem koru, brat Rudolph pa služi pri mornarici, ostala dva brata, Daniel in Albert sta še mlada. Ena novomašnikova sestra je že poročena, ostali dve sta pa še samski.

Naš častiti gospod novomašnik je zelo bistrje glave, kajti poleg svojih sedaj dovršenih bogoslovnih študij se je tudi med tem naučil znanstva o elektriki, da je postal izkušen električar in razume še nekaj drugih važnih del.

Pri novi maši bodo navzoči sledeči duhovniki: Rev. J. Judnich, naš župnik; Rev. Anthony Roitz OSB, Rev. Alojzij Potočnik, Rev. Bonaventura Bandi OSB (novomašnik, rodom iz Clevelanda, O.), Rev. Mathias Blenkush OSB in Rev. Daniel Gnidica OSB.

Po dovršeni sveti maši se bo vršil banket v počast novomašniku v šolski dvorani, katerega mu bodo farani priredili.

Častitemu gospodu novomašniku želimo, da bi ga Bog varoval vsega hudega in da bi mu podelil milost, da bi delal vse svoje dni v vinogradu Gospodovem v čast božjo in za blagor naroda.

George Paclakovich.

Vsak naš član (ca) mora biti pomosen na svojo podporno mater, K. S. K. Jednoto.

Brat Lawrence Leskovec umrl

Cleveland, Ohio

Dne 13. maja je umrl po dolgi in zahrbtni bolezni splošno poznani društveni, kulturni in prosvetni delavec Lawrence Leskovec, stanujoč na 19516 Shawnee Avenue. Pokojni je bil rojen dne 24. julija, leta 1896 v vasi Vrh, fara Sv. Trije Kralji, občina Žiri. V Ameriko je prišel v družbi matere, sestre in bratov k očetu v Rock Springs, Wyo., leta 1912 in po- neže se leta 1920 preselil v Cleveland, kjer je živel vseskozi do smrti. Poročil se je pred 18 leti in v zakoncu so bili rojeni štiri otroci.

Pokojni je bil zadnji dve leti predsednik Slovenskega doma na Holmes Ave., poprej že tajnik in večletni direktor ustanove. Bil je tudi tajnik in pred- sednik društva sv. Jožefa, št. 169 KSKJ in sedaj istega društva blagajnik. Zelo aktiven je bil pri farni cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., ter pred smrtjo cerkveni glavni odbornik.

Zadnjih pet let je bil zaposlen kot okrajni pomožni šerif ter zelo aktiven v civilnih in dobodelnih ustanovah.

Zapušča zalujočo soprogo Franciško, rojeno Hunter, si- nove Larry, Richard in Ronald ter hčerko Frances, Starše Antona in Mary Leskovec, 706 E. 155. St. ter brata Matt v Rock Springs, Wyo.

Zalujoči družini, staršem in bratu naj bo izraženo naše glo- boko sožalje, pokojnemu pa naj bo lahka ameriška zemlja.

SOPROGA UREDNIKA NAŠEGA LISTA ZBOLELA

Minuli četrtek je soproga urednika našega lista nevarno zbolela, vsled česar je bila dru- gi dan prepeljana v Charity bolnišnico. Ker je njeno stanje precej resno, obiski še niso dovoljeni. Prijateljem in član- stvu Jednote jo priporočamo v molitve za izboljšanje njenega zdravstvenega stanja.

VPOKLICANEC BO DOVOLJENEGA VEČ ODLOGA

Washington, D. C.—Armadne oblasti so zadnji teden odlo- čile, da se bo tistim, ki se bodo pri zdravniškem pregledu spoznali sposobni za vojaško služ- bo, dalo dva tedna odloga, pred- no bodo dejansko vpočlicani, da bodo lahko uredili svoje za- deve. Ta nova uredba stopi v veljavo okrog 15. junija.

Ustanovitev ženskega ar- madnega zbora

Washington, D. C.—Ker je bila v kongresu sprejeta pred- loga za ustanovitev ženskega prostovoljnega armadnega zbo- ra in je ta zakon že tudi pred- sednik Roosevelt podpisal, je stopil sedaj v veljavo.

Ta zbor, h kateremu se bo jemalo na prostovoljen način žene in dekleta, stare od 21 do 45 let, se bo imenoval v angle- ščini "Women's Army Auxili- ary Corps" ali s kratko WAAC in bo štel 150,000 žensk. Te vo- jakinje bodo nosile posebno uniformo, dobile vojaško plačo, živele v vojašnicah in ta- boriščih in bodo pod vojaškim nadzorstvom. Vršile pa bodo službo doma ali izven dežele, kakršno vrše vojniki redne ar- made. Za enkrat se bo število članic tega zbora začelo z 25- 000, kasneje pa povečalo; te ženske edinice ali skupine bodo obstojale po 250 vsaka.

Dne 15. maja je bila po predsedniku Rooseveltu za na- čelnico WAAC imenovana 37- letna Mrs. Ovetta Culp Hobby iz Texasa, ki bo imela čin in plačo vojaškega majorja. Mrs. Hobby je bila jako vnetja za vo- jaške zadeve; svoječaso je iz- dajala neki list v Texasu, njen soprog je bil pa governor ozna- čene države.

Vojni tajnik Stimson je že izdal na razne vojaške naborne urade navodilo glede sprejema kandidatinj za oficirsko šolo v Des Moines, Iowa, toda nova- čenje ostalih prostovoljk se bo pričelo šele čez tri mesece.

JUGOSLOVANSKI ČETNIKI SE BORJO Z NOVO MOCJO

Carigrad, 12. maja (ICN)—S prihodom spomladi se četni- ško gibanje v Jugoslaviji razvi- ja z obnovljeno silo. Četniki danes drže v svoji oblasti velik del Bosne. Glavne četniške si- le so v gorah med Sarajevom in reko Drino, zlasti v planinskih predelih Romunije.

Italijansko-nemško poveljst- vstvo je bilo prisiljeno poslati v Bosno nove čete. Poveljnik ze- dinjenih okupacijskih čet v Bo- sni, nemški general Bader, je objavil 28. aprila razglas pre- bivalcem, naj nehaajo z odpo- rom, sicer jih bo najstrožje kaz- noval. Razglas je bil v obliki ultimata in med drugim so v njem besede: "Osebe, ki skri- vajo orožje in dajejo pomoč četnikom, bodo ustreljene. Vse osebe, ki so pobegnile iz svojih bivališč pred prihodom okupa- cijskih oblasti bodo kaznovane z zaplenjenjem imetij. Vsak odpor bo neusmiljeno zadu- šen."

Četniki v Bosni so na ta ulti- mat odgovorili s povečanim odporom. Dn e30. aprila je ne- ki četniški oddelek napadel nemški vojaški transport v ok- lici Visokog. V boju je padlo 60 sovražnih vojakov in častni- kov, 13 tovornih avtomobilov pa je bilo uničenih. Nato so se četniki umaknili v planine.

Dobro delo boste storili ako pridobite kakoga novega člana (co) za našo Jednoto.

PREDKONVENČNO RAZMOTRIVANJE

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, ŠT. 112, ELY, MINN.

S tem se naznanja izid naše redne seje z dne 10. maja t. l. Na dnevnem redu je bila volitev našega delegata za prihodnjo 20. Jednotno konvencijo. Za istega je bil soglasno izvoljen sobrat Joseph Spreitzer, za namestnika pa sobrat Joseph J. Peshel.

Ker je bilo mesto našega blagajnika izpraznjeno, ker je brat Marko Slogar za nedoločen čas odsoten, je bil soglasno iz- voljen za blagajnika brat Anton Gornik, stanujoč na 517 E. Chapman St.

Na dnevnem redu smo imeli tudi priporočilo za prihodnjo konvencijo. Naše društvo je odobrilo in predlaga za dobrobit Jednote sledeče točke:

- 1.—Treba je, da se v sedanjem vojnem času naredi kaj od strani Jednote za njene člane-vojake. V ta namen bi bilo umestno ustanoviti poseben vojaški ali patriotičen sklad, da bi se ponesrečenim članom-vojakom lahko nudila kaka pomoč, ker nas čaka velika odgovornost zaradi vojne; naše društvo priporoča, da naj se z Jednotnim športnim skladom za časa vojne preneha, ter uvede patriotičen sklad.
- 2.—Nadalje priporočamo, da naj bi se konvencija ne vršila po cel teden, ampak vsaj dva dni manj, to pa zaradi ogromnih stroškov.
- 3.—Tudi se priporoča, da bi se število delegatov znižalo in razliko stroškov porabilo za patriotičen sklad.
- 4.—Vobče priporočamo, naj se kolikor mogoče skuša znižati stroške Jednote, samo da bi se zvišal sklad za ponesre- čene vojake ali za patriotični sklad, saj naša Jednota ima men- da že lepo število svojih članov v ameriški armadi.

JOHN KOSCHAK, predsednik;
JOSEPH SPREITZER, tajnik;
ANTON GORNIK, blagajnik.

Ely, Minn., 15. maja, 1942.

SLOVENSKO PREKMURJE ZOPET POD MADŽARI

(Izvirno poročilo.)

Tudi Slovenci v Prekmurju so po razpadu Jugoslavije lansko leto prišli nazaj v staro sužnost — pod Madžare. Kakor vsi drugi Slovenci, so tudi Prekmurci sedaj v silno težkem položaju. Ogrske oblasti sicer vsaj v začet- ku niso bile tako nasilne kot Nemci na sosednjem Štajerskem in na Gorenjskem, vendar se zdi, da se razmere neprestano slabša- jo. Prav sistematično uničujejo vse, kar je slovenska kultura sto- rila v dobi 23 letne svobode.

In teh kulturnih pridobitev ni bilo malo. Po vsej pravici lahko rečemo, da naše prekmursko ljudstvo v tisočletnem suženstvu pod Madžari ni doseglo niti po- lovice tega, kar je pridobilo v teh kratkih letih svobode v Jugosla- vijii. In podobno je, da prav ta neprimerna kulturna naprednost bode v oči madžarske rablje. Za- to so se zavzeli, da v čim naj- krajšem času uničijo vse, kar je slovenskega, in zopet madžarizi- rajo to popolnoma slovensko ozemlje.

Med tem, ko je imela madžar- ska manjšina v Jugoslaviji po- polno svobodo v besedi, v tisku, v cerkvi in šoli, našemu ljudstvu sedaj niti ni dovoljeno med seboj govoriti v svojem jeziku. Madžarski učitelji so bili nastavljeni in plačani od jugoslovanske vlade in po nekaterih krajih so se celo pristni slovenski učitelji morali učiti madžarščine, da so mogli poučevati deco manjšine. Zdad pa vse, kar je slovensko, velja za protidržavno samo zato, ker je slovensko. Zadnja sled slovensčine in slovenskega duha se mora iztrebiti ne glede na sredstva, samo da se doseže čim- prepaj ta nekulturni cilj.

Vsi učitelji ki niso rojeni Prekmurci, so morali takoj be- žati iz Prekmurja, ali so pa bi- li poslani v koncentracijska ta- borišča. Pa niti vsem domačinom madžarski barbari niso prizane- sli. Kar je pa ostalo na svojih mestih od prejšnjega učiteljs- tva, se je moralo prilagoditi razme- ram in pognati slovensko besedo iz šol.

Za učiteljsvom je ista usoda zadela vse ostale Slovence, ki so se bili priselili v Prekmurje iz kateregakoli kraja v Jugoslaviji. Vsi so morali v izgnanstvo, če so splot mogli pravočasno zbežati. Niti starčkom ni bilo prizaneše- no, enako ne ženam in otrokom. Ko so Madžari na ta način "očistili" deželico nezaželjenih gostov, da niso mogli več vpli- vati na zapuščeno prebivalstvo, je prišla prepoved rabiti sloven- sku besedo v šolah in tudi zunaj šol. Kdor prelomi ta ukaz, mu je zažugana stroga kazen. Edino na gimnaziji kneza Kočlja v Murski Soboti je bilo dosedaj do- (Dalej na 3 strani)

POROČILO

O KUPLJENIH U. S. OBRAMBNIH BONDIH ALI OBVEZNICAH IN PRISPEVKU ZA AMERIŠKI RDEČI KRIŽ

(Izrežite ta kupon in ga pošljite uredništvu Glasila K. S. K. Jednote, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. To velja za ona društva, ki nam dosedaj še niso poročala o nakupu navedenih bondov in daru za Rdeči križ).

Društvo št. Kraj Znesek bondov Za Rdeči križ
..... \$.....
Podpis .....

DRUŠTVENA NAZNAJLA

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, ŠT. 2, JOLIET, ILL.

Doa smrtna slucaja
 Članstvu našega društva naznanjam sledečo žalostno vest: Dne 8. maja zjutraj je nepričakovano nagla smrt zadela našo članico Mrs. Anno Terlep na domu, 821 N. Broadway St. Pokojna je bila rojena 27. novembra, leta 1874, v društvo je pristopila 2. novembra, leta 1913.

Pogreb se je vršil iz hiše žalosti 11. maja, katerega je imel v oskrbi pogrebni zavod Anton Nemanich v slovensko cerkev, kjer se je brala črna peta sv. maša zadušnica, potem pa na slovensko pokopališče sv. Jožefa, kamor so rajnko položili k večnemu počitku.

Zapuška soproga Josepha, šest sinov: Joseph, Martin, Anton, John, Louis, Frank, tri hčere: Mrs. Walter (Anna) Ferguson; Mrs. Jacob (Catherine) Tomac, in Mrs. Jacob (Rose) Semrov, in 18 vnukov.

Pokojnica je spadala še trem drugim društvom. Ravno isti dan, 8. maja popoldne je po dolgotrajni bolezni tudi umrl naš član Pavel Tomac na domu, 809 N. Bluff St., v visoki starosti 78 let; v društvo je pristopil 2. septembra, 1894. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti 11. maja, katerega je vodil Stephen Racki pogrebni zavod v slovensko cerkev, kjer se je brala črna peta sv. maša zadušnica, potem so ga spremili na Slovensko pokopališče sv. Jožefa, kamor so ga položili k večnemu počitku.

Zapuška pet hčera: (Kate) Mrs. Anton Pavesich, (Mary) Mrs. Andrew Koludrovich, (Josephine) Mrs. Ernest Malnarich, (Anna) Mrs. Christ Susner, (Julia) Mrs. John Pleše in 27 vnukov.

Zaeno izrekam vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje in je prav, da se obeh spominjamo pri svojih molitvah.

Bog podeli obema večni mir in pokoj in večna luč naj jima sveti.

Z bratskim pozdravom,
Louis Martincich, tajnik.

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, ŠT. 53, WAUKEGAN, ILL.

Vsled bližajoče se konvencije bomo začeli pri našem društvu posebno kampanjo v korist ali za povečanje našega mladinskega oddelka in sicer da bi isti štel 200 članov do dneva konvencije. Danes več kakor nekaj prej je potrebno, da vsa društva agitirajo, da se razširi mladinski oddelki. V prihodnjih letih bo mladina v starosti 18. do 25. let silno trpela in ravno tako drugi v starosti do 35. leta. Da se bo na napravila podlaga, na kateri bomo šli naprej po teh razburkanjih letih, moramo pa složno in marljivo skrbeti, da pridobimo naraščaj za bodočnost naše K. S. K. Jednote. Ako si bo vsako društvo zavzelo v malem oziru za to delo, potem bomo v skupnem delovanju lahko dosegli velik rezultat in zagotovljeno bodočnost naše Jednote.

Torej prosim vse člane, da nam pomagajo v oziru pridobivanja novih članov za mladinski oddelki v mesecu maju, juniju, juliju in do konvenčnega dneva v avgustu.

Naše društvo danes šteje 363 članov in članic v odraslem oddelku, torej je društvo upravičeno do treh delegatov in ti bodo izvoljeni na prihodnji društveni seji meseca junija. Naj bo vsak pravičen, ko si vzame v misel izvolitev teh delegatov. Nikakor ne bi bilo prav, ako ne bi bili izvoljeni oni stari zanesljivi člani, kateri so že več let in pošteno služili svojemu društvu kot uradniki in društveni delavci.

Dobro zna vsak član, kdo da je vlek družstveni voz vsa po-

ta in ravno tako vedo vsi člani, kdo se je vedno vozil na tem vozu, ko so drugi delali v blazinah in korist družstva. Da bi ne izvolili take agilne člane za delegate, bi bilo gramotno za društvo in v sramoto onim, kateri imajo društvo pri srcu in iz njih izvira naše društveno življenje. Izvolite torej take, kateri se zastopijo na društveno poslovanje in kateri so bili že več let v uradu pri društvu in so vam služili doma, torej dajte jim pravico in priložnost, da vam tudi na konvenciji služijo. S sobratskim pozdravom,
Joseph Zorc, tajnik.

DRUŠTVO FRIDERIK BARAGA, ŠT. 93, CHISHOLM, MINNESOTA

Delegatje našega društva
 Na naši zadnji seji dne 10. maja so bili izvoljeni sledeči delegatje tega društva za prihodnjo (20.) redno konvencijo K. S. K. Jednote: Brat John Komidar Sr., brat Joseph Verant Sr. in brat Frank Tekautz. Namestniki: Brat John Znidarsich, brat Stanley Bovitz in brat Jacob Mlakar.

Članstvo je prijazno vabljenno, da se prihodnjih seji pred konvencijo mnogoštevilno udeležuje. Kdor ima kako priporočilo za izboljšanje pravil, naj to naznani na seji, da se o točki razpravlja.

Naj ob zaključku navedem imena še nastopnih šest naših članov, ki so bili zadnje dni pozvani v ameriško armado: John J. Verant, Joe Kordisch, Louis Fink, Frank Janezich, William Lamuth in Joseph Klanchnik.

V tretjem seznamu Jednotnih članov-vojakov ni bilo pravilno označeno ime našega člana-vojaka **OKORNA**, njegovo krstno ime je **Joseph**, ne pa Frank.

S sobratskim pozdravom,
John Komidar Sr., tajnik.

DRUŠTVO SV. JOŽEFA, ŠT. 103, WEST ALLIS, WIS.

Dragi mi sobratje in sestree! Mislim, da je prav, da se po daljšem presledku zopet oglašim v našem Glasilu in vam poročam, kako vaše in moje društvo obstoji, to naj velja osebno onim, ki nimajo nikoli časa, da bi prišli na sejo, češ, da ni vredno iste se udeleževati. Žal, da imamo tudi še nekaj takih "vrlih" članov, ki še ne poznajo naših društvenih odborikov.

Moram z veseljem povdariti, da naše društvo zopet napreduje v vseh ozirih. Gotovo vam je znano, da smo imeli dolga pri Jednoti čez \$1.000 in pri našem tajniku, ker je s svojo plačo zalagal člane, da niso bili suspendirani; na ta način nam je obdržal mnogo dobrih članov in članic za društvo in Jednoto. Znan je vam tudi sklep zadnje konvencije, da so bila vsa ona društva, ki so Jednoti kaj dolgovala primorana mesečno odplačevati na dolg. Tudi naše društvo je bilo v tem prizadeto, zato smo bili prisiljeni naložiti \$2 naklade na vsakega člana in članico in da se to lahko odplača tekom 20 mesecev po 10 centov. Vsa čast našemu članstvu, ker smo Jednotin dolg še pred petekom 20 mesecev odplačali. Zdej do meseca julija bomo pa plačevali še zadnjo naklado, da se poravnava še dolg našem tajniku. Iskrena hvala vsem skupaj za tako složno sodelovanje in vašo pozornost!

Zdej vas pa vabim na prihodnjo sejo dne 6. junija, ker na isti bomo volili delegata za 20. Jednotino konvencijo. Vsakdo bo gotovo rad prišel, če morda ravno ne dela na soboto zvečer, vsi drugi imate pa najlepšo priložnost udeležiti se te važne seje.

Pred sklepom moram še opozoriti nekatere na njih veliko-

nočno dolžnost, ta doba traja samo še do 31. maja, torej pozor, in prinesite spovedne listke našemu bratu tajniku, to zahtevajo društvena in Jednotina pravila.

Bodimo ponosni, da smo člani društva sv. Jožefa, št. 103 in naše drage Jednote, ki deluje za telesno in dušno korist svojega članstva.

K sklepu se apeliram na naše gospode duhovnike, da bi malo bolj priporočali našo organizacijo, pa bomo imeli lahko nekaj več uspeha pri naši prihodnji kampanji.

S pozdravom,
Frank Lipoglavšek, predsednik

DRUŠTVO SV. GENOVEFE, ŠT. 108, JOLIET, ILL.

Vabilo na sejo
 Cenjenim članicam naše ga društva v vednost in ravnanje, da bomo imele našo prihodnjo sejo v nedeljo, dne 7. junija. Na isto ste vse vabljene, ker bo jako važna zaradi volitev naših delegatov za prihodnjo konvencijo. Seja se vrši v navadnih prostorih. Torej, da se vidimo na tej seji!

S pozdravom,
Mary Cohil, tajnica.

DRUŠTVO SV. ROKA, ŠT. 113, DENVER, COLO.

Vabilo na sejo
 Cenjeno članstvo našega društva v ljudo vabim na prihodnjo redno mesečno sejo, katere se bo vršila 8. junija točno ob pol osmih zvečer v navadnih prostorih. Na tej seji se bo volilo delegate za prihodnjo ali XX. redno konvencijo KSKJ., vršče se meseca avgusta v Chicagu. Naše društvo je upravičeno do dveh delegatov, zato upam, da se bo vsak član in članica te važne seje udeležil ter na ta način pomagal, da se izvoli najboljše delegate, ki bodo zastopali naše društvo na tej konvenciji.

Nadalje naznanjam, da se nahajajo na bolniški listi sledeči: brat John Marolt, Adolph M. Anžiček, Ralph Kvas, Leopold Koršich in sestra Julia Drobnich. Vsem bolnim želimo povrnitev ljubeza zdravja.

Z bratskim pozdravom,
Bostian Znidarsich, taj.

DRUŠTVO SV. ANE, ŠT. 127, WAUKEGAN, ILL.

Vabilo na sejo
 Cenjenim članicam društva naznanjam, da se bo vršila prihodnja naša seja dne 24. maja. Na to sejo ste še posebno vabljeni ker bomo imele volitev delegatov na dnevnem redu za prihodnjo Jednotino konvencijo vršče se sredi avgusta v Chicagu, Ill. Naše društvo je upravičeno do treh delegatov. Prosim vas, da se te seje v velikem številu udeležite, ker bo važna.

S pozdravom,
Frances Tercek, tajnica.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE, ŠT. 136, WILLARD, WIS.

Vabilo na sejo
 Članstvo našega društva s tem v ljudo vabim na redno mesečno sejo, ki se bo vršila na prvo nedeljo prihodnjega meseca, dne 7. junija po prvi sv. maši. Na tej seji bo članstvo izvolilo delegata za prihodnjo Jednotino konvencijo, vršče se v avgustu t. l. v Chicagu, Ill.

Pozdrav,
John Pernič, tajnik.

DRUŠTVO KRALJICA MAJNIKA, ŠT. 157, SHEBOYGAN, WIS.

Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos obhajale društveni ustanovni dan v nedeljo, 24. maja pri sv. maši ob 8. uri. Darovana bo peta sv. maša za žive in umrle članice društva. V cerkveni dvorani se bomo zbirale pred sv. mašo ob 7:30. Drage sestre! Iskreno vas vabim, da se ja v lepem številu korporativno udeležite te sv. maše. Ako se torej še res kaj

zanimate za svoje ali vaše lepo društvo, potem se pokažite ta dan gotovo.

Opozarjam tudi one, katere še niste opravile svojo versko dolžnost, da bo 31. maja zaključena velikonočna doba.

Obenem sporočam, da so bile na zadnji redni mesečni seji izvoljene sledeče naše delegatke za 20. redno konvencijo: Frances Ribich Sr., Agnes Gergisch in Mary Erzen.

Na zadnji seji smo sprejele članico iz mladinskega v odrasli oddelki, Miss Hermina Ribich. Ker pri vsem trudu in prizadevanju le nismo mogle doseči določene kvote v zadnji kampanji, a zagotovem, da bomo do konvencije imele okroglo število. Nič se ne ustrašimo! Kar naprej bodimo pridne pri nabiranju novih članic! Svota, ki smo jo dosegle v zadnji kampanji, je častna za naše društvo in za malo naselbino kot je naš Sheboygan.

Kraljica Majnika, društvena patrona naj nas blagoslovi. Z sosestrskim pozdravom,
Johanna Mohar, tajnica.

D R U Š T V O S V. MIHALJA, BROJ 163, PITTSBURGH, PA.

Javljam svim članom i članicam našega društva, osebno onim, koji niste bili na prošli sjednici 10. maja slijedeće:

1.—Pristotno članstvo zaključilo, da ćemo birati naše delegate na 14. juna, to će biti dojuča sjednica. Dobro zapamtite, koji budete kandidirali ali koji budete glasovali, o tome budem več pisal, do toga, a vi pak imate vreme suditi.

2.—Kako sam više puta javio o naših članovih-vojnikih, da ih imali samo 17 u vojski, a sada ih ima 20, jer svaki tjedan nešto ih odlazi u armiju. Pak vam javim, da sam naručio za sve naše vojnike iz naše fare sv. Nikole jednu veliku sv. milu, da jim se Bog da sretno i zdravo povratiti nazad. Daklem ovu sv. misu bude služio Rev. Silvester Lončar u nedjelju 24. maja u 10:30; pak sve pozivam na ovo svečanost.

3.—Naše društvo predložilo i debatiralo još 12. aprila da bi imali zabavu u korist Crvenog križa; došli smo do zaključka, da pozovemo i naša susedska društva iz Lawrenceville, da zajedno ili skupa poradimo za tu svrhu. Društva, koja smo zvali in su se nam odzvala je su: Samostalno društvo "Bratska Sloga," društvo "Sloboda," broj 34 HBZ, društvo sv. Barbare, broj 92 KSKJ, angleško govoreće društvo broj 234 HBZ, društvo Hrvatska žena, Pittsburgh, Pa., društvo I. W. O., Pittsburgh, Pa.

Daklem odbor ovih svih društav budemo pozvali na prvi naš dogovor ili sjednicu u petak na večer u 8 sati 22. maja u dvorani društva Bratska Sloga, 146—44th St., da ne bi toga dana zaboravili!

4.—Sve članove našeg društva, koji kažete da me kod kuće ne najdete osobito ove, koji dajugete, molim, da bi došli taju večer, 22. maja do mene i lahko vse platite.

So pozdravom,
Matt Brozović, tajnik,
 4319 Willow St., Shenley 2483

DRUŠTVO SV. HELENE, ŠT. 193, CLEVELAND, O.

Vabilo na sejo
 Drage mi sestre: Danes, ko prejmete naše Glasilo po pošti, to je v četrtek, 21. maja se takoj odločite, da pojdete zvečer na našo društveno sejo. Na isti se bo treba pogovoriti glede volitve naših delegatov za prihodnjo Jednotino konvencijo; tako bomo pa lahko tudi kaj razmotrivali v zavodi izboljšanja Jednotinih pravil, kar bodo naše delegatke morale vpoštevat.

Pričakujem torej številne udeležbe.

DRUŠTVO KRALJICA MAJNIKA, ŠT. 194, STRABANE, PENNSYLVANIA

Vabilo na piknik
 Druga vedelja prihodnjega meseca, to bo 14. junija je določena za naš prvi letošnji piknik, vršče se v prijaznem Drenikovem parku. Ples se prične zvečer ob 8, igral bo znani Joe Kramarjev orkester iz Brownsville, Pa.

Zato vabim vse naše cenjene članice, tako tudi cenjeno občinstvo iz Strabane in Canonsburga ter okolice, da se ta dan udeležite naše prireditve.

S pozdravom,
Frances Mohorich, tajnica.

DOPISI

NAJNOVEJŠE IZ COLLINWOODA

Cleveland, O.—Članstvo naše Jednote, ki zasluđuje in čita angleške strani "Our Page" našega Glasila, je gotovo že opazilo, da se članstvo največjega društva Jednote, poslujočega v Collinwoodu, Ohio, marljivo pripravlja za pomemben, zgodovinski korak delovanja naše mladine, ki naj služi v reklamne svrhe naše Jednote za bodočnost. Služijo naj torej naslednje vrstice tudi onemu članstvu, kateri mogoče tega ne opazijo v angleškem jeziku:

V nedeljo, 7. junija bo za društvo sv. Jožefa, št. 169 eden izmed onih dnevov, ki se ne pojavljajo med nami vsake "kvatre." Izvršilo in udeležilo se bo na ta dan tó, po čemur hrepeni in se zavzema naša mladina, bodočnost naših društev in organizacij. Stremljenje, prizadevanje in delovanje naše mlajše generacije nam čedalje bolj potrjuje, da so pripravljene nadaljevati to, kar so započeli naši predniki, pradedje, prvi naseljenci našega naroda po širni Ameriki namreč: duh bratstva in solidarnosti, Stopenice moramo torej odobravati, navduševati in podpirati v moralnem in gnotnem oziru vse gibanje in delovanje naših fantov in deklet, čeravno se to vrši potom drugačnega sistema, šeg in nayađ, kot smo bili mi navajeni v preteklosti, vrši se namreč vse po ameriško, kar naj bi tudi ostalo za dolgo, dolgo bodočnost.

Poleg udejetvovanja in vežbanja v različnih sportnih igrah, se naša mladina zelo rada postavi in pokaže v javnosti potom raznih uniform, to kar reprezentira. Tudi kadetnje društva sv. Jožefa, št. 169, so se namenile, da ne ostanejo v tem oziru zadaj za drugimi. Vsled vztrajnega vežbanja pod spretnim vodstvom in zbiranja donoskov na različne načine, so si nabavile najnovije uniforme, 29 po številu, z vsemi pritkljinami, kar bo stalo blizu tisoč dolarjev, ko bo vse gotovo.

V nedeljo 7. junija se nam pa predstavijo javno v veliki slavnosti, ki se bo vršila na tujan in sicer v naši farni cerkvi, pri osmi sv. maši, potem bo parada po collinwoodskih ulicah, varijetni popoldanski program ter slavnostni banket s plesom v obeh dvoranih Slovenskega doma na Holmes Ave. Ob kratkem povedano: Collinwoodska naselbina bo proslavljala ta važen, zgodovinski dan od ranega jutra do pozne noči zunaj in znotraj.

Vse predpriprave za ta dan so ravno sedaj v polnem teku in razmahu; vreme bo prav gotovo lepo jasno in gorško, če ne bo dež. Pismo so bili povabljeni na to slavnost tudi orijski glavni uradniki naše Jednote, vsa krajevna društva naše Jednote v državi Ohio, kakor tudi vsi vežbalni krožki in uniformirane skupine vseh naših organizacij v Ohio.

Boter in botra, tovarisi in tovarisice, slavnostni gostje itd., se radevolje priključite k sodelovanju za ta dan. Odgovori na povabila ravno sedaj prihajajo nazaj jako povoljno od vseh strani od posameznikov, društev in drugih skupin. Apehira se torej na vso javnost in najljudneje vabi, da se odzovete k splošnemu sodelovanju za ta dan v najkrajšem času, da nam bo mogoče ob pravem času priti v javnost s celotnim programom tega dneva. Vzemite si to nekoliko v pretres glede preteklosti kakor tudi bodočnosti. Naše največje društvo Jednote je bilo vedno pripravljeno in navdušeno sodelovati pri različnih proslavah in prireditvah našega naroda v domačem delokrogu, kakor tudi po oddaljenih naselbinah in upajmo, da se bo to vršilo tudi v bodoče.

Vstopnice za slavnostni banket so že na razpolago, preskrbite si jih pravočasno, osebno, pismeno ali telefonično pri članicah kadetkah, pri tajniku društva Louis Šimenc, 799 E. 155th St., Mulberry 8111, v prodajalni Frank Lavricha, 15601 Holmes Ave., Mulberry 9467; Mr. John Trček, Gayety Bar, 16701 Waterloo Rd. in August Svetek, 478 E. 152. St.

Posebno se pa apelira na članstvo društva sv. Jožefa, št. 169, da si ta dan rezervira in se vsi brez izjeme udeležimo te slavnosti, preskrbite si vstopnice takoj.

Ostajam z bratskim pozdravom za publikacijski odbor.

Frank Matoh

Slovenski dan v Chicagu

Pod jarmom suženjskim svet zdaj hropi,

naš narod mili gine, krvavi, pomoči prosil proste se ljudi, ko hrepenje si nazaj želi miru, svobode zlate svetlih dni...

Chicago, Ill.—Ko je strašna noč fašističnih grozot zadela domala vso Evropo ter tako zanila tudi tisti prirodni raj, iz katerega prihajamo ameriški Slovenci, so vklenili nacijski razbojnik in laški tolovaji naš majhen slovenski narod v jarem najstrašnejše sužnosti. Pa nam je tedaj zaihtela duša in zakrvavelo srce kakor menda še nikoli poprej, kar smo nemudoma pokazali s tem, da smo začeli širiti pomozno gibanje posod, koder biva kaka skupina našega življa v tej deželi. Najprej se je osnoval narodni pomozni odbor, nato pa postajanka za postajanko po posameznih slovenskih naselbinah.

Tako se je v začetku letošnjega leta ustanovil tudi v čikaški slovenski naselbini krajevni pomozni odbor ter se takoj lotil priprav za veliko skupno dobrodelno prireditev, ki se bo vršila dne 24. maja popoldne v prostrani Ameriški-češki dvorani na 1438 W. 18th St.

Vzpred tega velikega gala koncerta bo zelo pester in zanimiv. Vse naše kulturne moči bodo iz prizajnosti sodelovale v njem ter s tem prispevale vsaka po svojih močeh k skupnemu uspehu, ki bo najprej tej deželi v obliki vojnih obveznic, potem pa našem nesrečnemu slovenskemu ljudstvu v nujno pomoč.

Naša tu rojena mladenka in na vso moč obetavna sopranistka Ana Beniger bo odprla koncert z ameriško narodno himno "The Star Spangled Banner" ter nam še pozneje zapela s svojim nebeško lepim glasom nekaj slovenskih in drugih pesmi, pri čemer vsem jo bo spremljala na klavir nam vsem že dobro znana mostrinja Jasna Bjankini.

Krasno Gregoričičevo pesem "Bodočnost Slovanov" nam bo deklariral Tomaž Cukale, ki je že večkrat dokazal, da je izvrsten deklamator.

Chicago. Toda kmalu nato je pa moral, žal opustiti tiste svoje pevskie napore, ker se je podvrget neki potrebni operaciji v grlu, ki se mu zdaj polagoma celi in zdravi. Ko se mu popolnoma zaceli, misli podati svoj tretji koncert, čigar polovica čistega dohodka pojde v dobrodelne namene.

To soboto, to je dne 23. maja, bo ob eni popoldne pel v radio WHIP v Pandičevem programu zelo lepo skladbo "Friderikovo tožbo," za katero je zložil slovensko besedilo pisec teh vrstic. Obenem bo Tomaž Cukale povabil v slovenskem jeziku čikaške in okoliške Slovence pa vse druge Jugoslovance na naš skupni gala koncert, ki se bo vršil prihodnji dan popoldne, kakor sem že prej omenil.

Na to našo slovensko skupno prireditev so bili za govornike povabljeni jugoslovanski poslaniki za Kanado, dr. Izidor Cankar, čikaški župan Edward Kelly in pa predsednik Slovenskega narodnega pomoznega odbora, Vincent Cankar.

Peli bosta Korečanovi sestri, ki vselej tako radi sodelujeta na naših prireditvah; Udovičev fantek bo kajpak na odru tudi to pot; Prešernov kvartet se je menda še posebej pripravil za to priliko in stopili bosta prvič pred tako številno občinstvo moji punčki Majda in Ksenija. Prva bo pela arijo "One Fine Day" iz Puccinijeve opere "Madame Butterfly" in Zormanovo "Oj, večer je že," druga pa bo to spremljala na klavir.

Nastopile bodo članice čikaškega kluba "Ljubljane" v slovenski narodni noši in peli bodo naši pevski zbori, Slovenska ženska zveza, Adrija, Prešeren in Sava.

Po programu bo prosta zabava, pri kateri bo za ples sviral tukajšnji Rudmanov orkester.

Ker je namen Slovenskega dneva v Chicagu plemeniti in človekoljuben, je pričakovati velikanske udeležbe domačega občinstva in obeta se tudi obilno število gostov iz Waukegana, Jolieta, Milwaukeeja in drugih okoliških naselbin.

Dan 24. maja naj bo zares dan slovenske plemenitosti in mogočna manifestacija slovenske vzajemnosti, kadar gre za pomoč, ki je namenjena našim ljudem v njihni najhujši nesreči.

Zvonko A. Novak.

VABILO NA VELIKI JUGOSLOVANSKI SHOD V PITTSBURGHU, PA.

Jugoslovanski pomozni odbor, Slovenska sekcija, številki 12 v Pittsburghu, Pa., vabi vse rojake in rojakinje v Pittsburghu in iz bližnjih naselbin, bodisi Slovenci, Hrvati ali Srbi, da pridete poslušat našega jugoslovanskega ministra g. Franceta Snoja, prihodnjo nedeljo, dne 24. maja, 1942 ob 2. uri popoldne v Slovenskem domu na 57th St.

Na tem shodu bo naš rojak Mr. Snój imel važno predavanje in poročilo iz naše nesrečne in zasuznjene stare domovine. Kakor je razvidno, se po vsej Ameriki naši rojaki zavzemajo za nabiranje darov za naše reveže v stari domovini, torej bi bilo priporočljivo, da se udeležite tega dobrodelnega shoda. Saj vsi citate v listih, kako si rojaki po vseh naselbinah prizadevajo za naš jugoslovanski dobrodelni fond, posebno bo pa važno, ko bomo slišali g. ministra Snoja, kako se je ravnalo z našimi rojaki po Slovenskem in Hrvaškem, kakor tudi v Srbiji.

Torej ne pozabite tega prvega našega skupnega shoda prihodnjo nedeljo!
 Za odbor JPO SS, št. 12:
Joseph L. Bahorich, zapisnikar
AGITIRAJMO ZA MLADINSKI ODDELEK!

VABILO NA VESELICO

Denver, Colo.—S tem naznanjamo vsem Slovencem tako tudi vsem Slovonom naše nasebine in bližnje okolice, da direktorij tukajšnjega Slovenskega doma priredi veselico, takozvano "Grand Opening" v soboto, dne 30. maja, na Spominski dan. Veselica se prične ob 2. popoldne, med 6. in 7. uro zvečer bo pa prosta pijača, pred šestimi uro in po sedmi pa za denar! Imeli bomo na razpolago za cenjene goste vse prostore prenovljenega doma, kakor: salon, dvorano in vrt. Najeta je za ta dan izborna godba, preskrbljeno bo z dobrimi prizgikom in okusno pijačo; vstopnina bo prosta!

Torej se prijazno vabi vse naše rojake, da se za gotovo udeležbo te naše veselice ali otvoritve, kajti čisti prebitek bo za Slovenski dom, da se nekoliko odplača na dolg. Torej cenjeni rojaki in rojakinje, pridite v velikem številu; posebno bi se morali udeležiti člani, ki ste delničarji našega Slovenskega doma in mu na ta način nekoliko pomagati.

Ker bo na ta dan ameriški praznik, bo bolj malo naših ljudi tedaj delalo; torej pridite popoldne in zvečer. Za dobro postrežbo bo skrbel odbor. S pozdravom in na veselo svidenje!

George Pavlakovich, zapisnikar Slovenskega doma.

VABILO FARANOM SV. JOZEFA

Joliet, Ill.—Farna šola cerkve sv. Jožefa je bila ustanovljena leta 1895. Od te dobe je že veliko število otrok prejelo krščansko vzgojo v tej šoli. Častite šolske sestre reda sv. Frančiška se že vsa ta leta žrtvujejo za telesni in dušni blagor naših slovenskih otrok v tej naselbini. In med temi ima najbolj častno mesto blagopokojna č. sestra Ferdinandina.

K nam je prišla ob pričetku, ostala je pri nas do konca, dokler so ji telesne moči dopuščale vršiti njeno trudapolno delo. Bila je pri nas celih 39 let in v tem času je bila ne le vestna in vzorna učiteljica naše mladine, ampak je tudi postala modra in izkušena svetovalka številnim odraslim faranom, v resnici duševna mati celi župniji. Njenemu odkritostnemu in blagodejnemu nastopu so bila odprta vsaka vrata, vsako srce.

Stara šola, v kateri je č. sestra Ferdinandina začela svoje delo, je sedaj popolnoma prenovljena od zunaj in od znotraj. Na zunaj je obzidana z lahko-rumenno opeko; na znotraj je vsa na novo preplekana. Dne 31. maja bo pa blagoslovljena in posvečena trajnemu spominu pokojne sestre Ferdinandine. Odslej se bo imenovala: "Ferdinand Hall."

Slavnosti program se bo pričel s slovesno peto sv. mašo za pokojno sestro Ferdinandino, ob 8. uri. Č. g. Joseph Stukel, bivši učenc č. sestre Ferdinandine bo daroval sv. mašo in imel pridigo. Farani se pa prosijo, da bi pristopili pri tej sv. maši k sv. obhajilu za pokojno sestro. Pred sv. mašo bo parada, katere se bodo udeležili sledeči: Šolska godba, šolski otroci, cerkvena in podporna društva.

Poslopje bo blagoslovljeno ob 2:30 popoldne, po sklepu majniške pobožnosti. Blagoslovne obrede bo opravil častiti gospod župnik in prejšnji učenc sestre Ferdinandine Rev. M. J. Butala. Po blagoslovu se bo odkrila slika č. sestre Ferdinandine, ki bo visela ob vhodu poslopja.

"Alumni Association" priredi sestanek in ples za vse prejšnje učence in učenke naše farne šole, v nedeljo zvečer, 31. maja v farni dvorani. Vsi ostali farani, kateri niso hodili v našo šolo, se ravno tako vabijo na ta program.

Poročevalca.

Slovensko Prekmurje 20 pet pod Madžari

(Nadaljevanje s 1 strani)

voljeno rabiti domače narečje, pa še to samo v najvišjih dveh razredih. V ostalih razredih, kakor tudi v lendavski meščanski šoli, se ne sme slišati drugačen govor ko madžarski. Marsikje so bili otroci že kaznovani, ker so med seboj "venski" govorili. Kar velja za druge predmete, velja tudi za krščanski nauk. Vse madžarsko. Le kako naj se mladina v takih šolah česa nauči, ko ne razume, kaj ji pripovedujeta učitelj in katehet?

Najbolj čudno "bogosluzno" delo pa vrši goreči — goreči za madžarstvo — somboteljski škof, ki pošilja med same pristne Slovence trde Madžare za dušno pastirstvo, dočim slovenske duhovnike pošilja na župnije v notranjost Madžarske, oziroma pušči, da jih madžarske oblasti izganjajo ali mečejo v ječe.

Novi madžarski duhovniki sicer po večini niso videti slabi in skušajo po najboljših močeh biti dobri dušni pastirji. Napram našim ljudem niso doslej zakrivili obsodbe vrednih dejanj, toda če bi imeli še tako dobro voljo, kaj morejo koristiti ljudstvu, čigar jezika ne razumejo, ljudstvo pa njihovega ne. Naši slovenski duhovniki izginjajo s svojih mest kar čez noč. Pride poveleje in iti je treba. Tako je pred kratkim izginil celo polanski župnik Daniel Halas, ki dobro zna madžarsko, saj je svoje študije napravil v bogolovju škofijškega semenišča v Sombotelju.

Pa se je že moral tako priljubiti škofu, da ga je poklical k sebi in ga ne more videti na župniji med Slovenci. Čeravno zna dobro madžarski, bi vendar utegnil vsaj tu pa tam kako slovensko besedo spregovoriti s svojimi Slovenci. . . Tudi dobro znani in vsem Prekmurcem nad vse priljubljeni župnik Klekel mora biti "spravljen" pri škofu v Sombotelju, ker le tam je — po škofovem mnenju — "na varnem." Zelo težko je razumeti početje takega škofa, toda ta zglede nam zopet kaže, do kakšne stopnje zaslepljenosti lahko človeka privede pretirana nacionalizem. Celotno najvišje duhovne dobrane izgube vso svojo veljavo in morajo postati umazano orodje v dosegu politično-nacionalnih ciljev. Nacionalistična zagreznost bi morala biti, če še ni, ena tistih umazanosti današnjega sveta, ki se mora odpraviti s preureditvijo poveljnega sveta.

Kakor se je bilo bati že od vsega začetka, so začeli Madžari rekrutirati naše fante. Dosedaj kličejo v redni vojni kader samo mladeniče starosti 21 letnikov, ki služijo pod ogrsko zastavo v vojski. Kolikor je znano, dosega še niso odšli na fronto. Urijo se in vežbajo, bojimo se pa, da bodo po nekaj tednih poslani na rusko fronto. . . Uboga naša gmajna!

Veliko spremembo je prinesla nova državna pripadnost tudi v zadevi prehrane. Razume se, da sprememba na slabše in celo zelo na slabše. Znano je, da je prekmursko ljudstvo zelo marljivo in delavno. Ako mu domača zemlja ni dajala dovolj za primerno udobno življenje si je znal poiskati zaslužka v tujini. Vsekakor pa je bil njegov življenjski položaj kar dosti ugoden. Lakote naše ljudstvo ni poznalo. Zdat se mora zadovoljiti z 200 grami kruha na dan. Če se pomisli, da je kruh eno glavnih hranilnih sredstev in da vsega drugega istotako primanjkuje, je lahko videti, da se mora prekmurski kmet privaditi resničnemu stradanju.

Ni čudno, da je žalovanje za izgubljeno Jugoslavijo v Prekmurju prav tako iskreno ko v drugih delih Slovenije. Samo en glas se čuje vsepovsod: Kako dolgo bo to trajalo? Kdaj bo konec teh nadlog, kdaj se nam povrne naša draga Jugoslavija?

VABILO

na proslavo zmage in shod katoliškega tiska

ki se bo vršil

V NEDELJO 24. MAJA 1942

ob 8. uri zvečer

v dvorani nove šole sv. Vida v Clevelandu, O.

1. Ob 10. uri popoldne sv. maša v cerkvi sv. Vida za vse žive in pokojne prijatelje, naročnike in podporne katoliškega tiska. Vsi vabljeni.
2. Zvečer ob 8. uri bo v dvorani nove šole sv. Vida izročitev zmagovalne trofeje letošnjemu zmagovalcu v "Obrambni kampanji" Amerikanskega Slovenca, MR. JOHNU POTOKARJU.
3. Govori več govornikov o katoliškem tisku in o vlogi katolištva v bodočnosti.

Shod bo vrlo važen za vsakega Slovenca, posebej še za vsakega katoliškega Slovenca. Prijatelji, somišljeniki, naročniki in čitatelji katoliškega tiska, pridite polnoštevilno na ta sestanek. Velevažno je, da se tudi katoliško misleči ljudje shajamo skupaj in razgovarjamo o važnih lastnih pereh vprašanih.

Vse vlijudno vabijo

SKLICATELJI.

Tako ne moremo dolgo vzdržati. Bratje so nam daleč, novi gospodarji ravnaajo z nami kot da nimamo nikakih človeških pravic, kakor da nismo ljudje. . .

(Poročilo ni datirano, zdi se pa, da je bilo napisano v novembru).

Madžari so takoj po zasedbi nadomestili vse slovenske uradnike z madžarskimi. Slovenci morajo zopet jemati s seboj tolmeče, ako hočejo urediti razne zadeve z uradi. Tako je bilo že pred prvo svetovno vojno in radi tega se je ljudstva tako pristudila madžarska nadvlada. Zato so se v Jugoslaviji tako dobro počutili, ker so se lahko z vsemi uradnimi oblastmi po domače pogovorili. Zdat se zopet tam, kjer so bili nekaj.

Izmed prejšnjih učiteljev je samo pet Slovencev ostalo na svojih mestih. Pa še ti so bili vsi, razen enega, potisnjeni za kako stopnjo ali več nazaj v svojem službenem položaju. Nekaj naših učiteljev je dobilo službo v Medžimurju ali v Bački. Vsaj obljubili so jim službe tam, pa še ni gotovo, če se bodo obljube tudi izpolnile. Na izpraznjena mesta so prišli madžarski učitelji in učiteljice.

Šolske knjige so Madžari zapolnili. Ne samo v slovenskih ljudskih šolah, ampak ista usoda je zadela tudi gimnazijske knjige. Večji del so jih zažgali, nekaj pa razprodali med trgovce za zavojni papir. Iz vsega tega se vidi, kako se mudi Madžarom, da bi "popravili" v najkrajšem času, kar so zamudili v letih, ko je Prekmurje pripadalo Jugoslaviji.

Takoj je tudi pokazala madžarska "kulturna" politika, da se mora nižjim slojem onemogočiti študiranje na zavodih za višjo izobrazbo. Zato so silno povišali šolnino in potrebne pristojbine za šolanje. Številke gredo v tako višino, da se mora že ob tem vprašanju podreti vsako upanje kmečkemu otroku, da bo kdaj videl višje šole, ako bi razmere ostale pri tem kot so danes. Domače prebivalstvo je na ta način enkrat za vselej izključeno od vseh vplivnih služb. Le madžarskim grofovskim sinovom, ki zmorejo visoko šolnino, naj bi bile prehranjene vse boljše službe. Na gimnazijah je šolnina okoli 1000 Din letno. Kje so drugi stroški! Kako naj si kmečki sin upa spraviti skupaj take svote?

Na univerzah znaša sama šolnina 20,000 Din. S tem je povedano vse. Prekmurje je imelo pred okupacijo lepo število svo-

jih domačih akademikov. Studirali so po raznih jugoslovanskih univerzah. Mnoge je okupacija zalotila doma na počitnicah, ko je bila ravno Velika noč. Drugi so se morali iz enega ali drugega vzroka vrniti na svoje rodno ozemlje po polomu Jugoslavije. Hoteli bi študije sedaj nadaljevali vsaj na madžarskih univerzah. Toda že radi samih visokih pristojbin je to izključeno. Saj je svota 20,000 Din za Prekmurca že celo premoženje. . .

V teh žalostnih časih, ki jih preživlja vsa naša domovina in posebej naše ljubljeno Prekmurje, nas tolaži dejstvo, da je naša mladina zelo narodno zavedna. Nič se ne bojimo zanjo, zlasti ne za tisto, ki je okusila v Jugoslaviji lepo srednješolske in višje šolske izobrazbe v materini besedi. Seveda bo madžarski vandalizem storil vse in je že začel, da uniči vse naše nade, da našemu pogumemu gledanju v bodočnost polomi zadnjo perot. Saj se nam trga srce, ko mislimo na cvet naše mladine, na naše zavodne akademike. Kako ne bomo mislili nanje z težkim srcem, ko vemo, da mnogi med njimi zdičujejo v madžarskih ječah in koncentracijskih taboriščih. Tako hoče madžarska kultura dosegljivi. Ne samo v slovenskih ljudskih šolah, ampak ista usoda je zadela tudi gimnazijske knjige. Večji del so jih zažgali, nekaj pa razprodali med trgovce za zavojni papir. Iz vsega tega se vidi, kako se mudi Madžarom, da bi "popravili" v najkrajšem času, kar so zamudili v letih, ko je Prekmurje pripadalo Jugoslaviji.

Nashe akademike so spravili "na varno" radi obtožb madžarskih priselencev, ki so jih naznanili oblastem, češ da podpihujejo prebivalstvo k odporu zoper Madžare in ga hujskajo k sabotaji. Tako je tudi naša najboljša mladina prišteta med narodne mučenike, ki jih je toliko med odraslimi in dozorelimi ljudmi.

Čujejo se glasovi, da bo v kratkem po vsem Prekmurju razglašena splošna mobilizacija. To bo nov hud udarec za naše ljudi, obenem pa brez dvoma začetek nadaljnjih persekucij in preganjanj, zakaj ni mogoče pričakovati, da bi naši možje in fantje brez odpora odhajali na rusko fronto in se z ramo ob ramo z Nemci in Madžari borili zoper slovensko Rusijo. Nekoliko nas tolaži dejstvo, da je tudi med Madžari samimi, posebno med vojaštvom, vedno večji odpor zoper Nemce. Vendar ni upanja, da bi se ta odpor, ki se pač kaže pogosto v ostrih besedah, izživel tudi v dejanskem nagajanju Nemcem. Preveč trdno sedi madžarska vlada v svojem sedlu in preveč krepko jo drži v svoji oblasti nemška pest.

Kakšna je prav za prav madžarska kultura, naj povedo še nekatera dejstva. Mnogi novi madžarski uradniki se zgražajo nad bivšo jugoslovansko upravo, češ da je Prekmurcem dajala preveč prilike za kulturni napredek. To po njihovem prepričanju ni niti potrebno niti zdravo za tako preproste ljudi. Prekmurje je sedaj, tako zatrjujejo in zmajajo z glavami, vse nekaj drugega kot je bilo pred dobrih 20 leti. Napredek je res kar čudovit, pa obenem močno škodljiv. Poglejte samo to neverjetno število novih hiš in posopij! Vse to je zrastle iz tal v 20 letih, dočim na Madžarskem niso ves ta čas skoraj nič zidali. Čemu je to potrebno za Prekmurje? Ali niso Madžari dosti bolj napredni, pa se vendar niso trgali za novosti, ampak so lepo zadovoljni s starimi in starinskimi stanovanji. . . In samo pogledajte tisto novo kmetijsko šolo v Rakicih! To vam je prava palača! In v to šolo so hodili čisto navadni kmečki sinovi nerazvajanih slovenskih Prekmurcev! Kaj je Jugoslavija vendar mislila?! To je kvečjemu dobro za grofovske sinove, ne pa za "navadne" kmete! Tako Madžari ne vzgajajo svoje nadebudne mladine! "Luksus" kratkomalo za kmeta ni. To si pač lahko privošči grof in Madžari vedo, kaj je grof! Kako morejo madžarski vzgojitelji pričakovati, da bo prekmurski kmet pokorno služil svojim grofom in svoje službe ne bo imenoval suženjstvo, ako se bo šolal v takih palačah? Ne, to ne sme biti. Zadnji čas je, da je izginila Jugoslavija, sicer bi obstajala največja nevarnost, da bi prekmurski kmet še prave pristne madžarske kmete "pohujšal," če bi kdaj pogledal čez državno mejo v Prekmurje. V kakšni neverjetni nevarnosti so zares bili mili madžarski grofje.

In še tole premislite, ljudje božji! Kaj je Jugoslavija vse nudila prekmurskemu študentu v svojih šolah! Madžarski človek je popolnoma zadovoljen, da zna svojo materinščino. Po kakih drugih jezikih kar nič ne hrepeni. Jugoslavija je pa dovoljevala učni red s celo vrsto tujih jezikov. In zdaj vam prekmurski študentje govore poleg svojega domačega narečja po slovensko, srbo-hrvatščino, nemščino, francoščino, nekateri tudi madžarsčino. Ali je to za kmeta? In kaj drugega naj pride iz Prekmurja ko kmet? Prav pravecata strahota! Le kaj je mislila Jugoslavija! Le kam je stremela Slovenija! Ali ni zares škandal, kar se je zgodilo prav te dni na gimnaziji v Murški Soboti. Madžarski profesor, ki je sedaj z drugimi vred tam nastavljen, se je postavil pred učenci, da zna nemško. To je tudi dokazal s tem, da je resnično stolkel skupaj nekaj nemških stavkov. Slovenski študentje so se mu smejali in mu povedali, koliko napak je naredil v svoji nemščini. In to naj bo vzgoja! In to naj bo dovoljeno v tem visoko-kulturnem dvajsetem stoletju, da bi slovenski študent, ki je poleg tega še iz Prekmurja doma, znal več ko madžarski gimnazijski profesor!!!

Zares, smešno je vse to, ko bi le ne bilo obenem tako tragično. Toda tako in podobno mnenje v resnici odkrivajo naši novi kulturnost, madžarski privranci po razpadu Jugoslavije, in naši kmetje se jim smejejo s študenti vred. Zato nas ne bo tako kmalu zapustilo upanje, da bomo preživeli vse to in kljub vsemu pritisku dočkali živi in zdravi in kulturno neuničeni dan vstajenja Jugoslavije in novega slovenskega življenja.

Tajniki in tajnice, bodite točni pri opošiljanju assessmentov na glavni urad.

Privatne, bratske in družabne organizacije morejo premoženje svoje orde in znamke (Defense Bonds and Stamps), serije F in G. Organizacije investirati v Obrambne bon-

BARAGOV SVETILNIK

P. Bernard Ambrožič OFM.

Pionir med pionirji

JOSEPH GREGORICH

(v angleškem delu "Ave Maria")

"Škoda je, da Baraga ni zidal iz kamna." Tako se je izrazil neki znani katoliški zgodovinar, kakor sem nedavno tega zvedel. Hotel je reči, da bo erpela Baragova slava, ker ni zidal velikih cerkva in zavodov ter krasnih katedral.

Res je, da so bile Baragove cerkvice zelo skromne stavbe, da je bil edini njegov "zavod" — če ga sploh lahko tako imenujemo — neko indijansko sirotišče, ki se je neprestano borilo za obstoj. Tudi njegova katedrala ni bil nikak biser stavbene umetnosti.

Toda premožne krasne cerkve, ki so jih pozneje postavili v krajih, koder je Baraga deloval, so bile pozidane na podlagi, ki jo je bil pripravil Baraga. Indijanci tistih krajev, ki so po veliki večini katoličani, so bolj živa priča Baragovih uspehov kot bi mogli biti celi skladi dragocenega kamna.

Baraga je bil več ko samo misijonar. Bil je prvi škof nove škofije Sault Ste. Marie in Marquette. Bil je mož peresa in učenosti, velika osebnost v zgodovini. Bil je pionir med pionirji. Radi svoje gorečnosti, ki je bila neugasljiva, in radi svoje osebnosti, ki je bila izredno ljudomila, presega vse druge pionirje svojega časa.

Ko v naših dneh pisatelj in krajevni zgodovinarji, ki nabirajo snovi za svoje spise, najete na Barago in dobijo vsaj hipen vpogled v njegov fin ter nesebičen značaj, se takoj lotijo nadaljnega raziskovanja o njegovem življenju, da bi na ta način mogli okrasiti svoje spise z Baragovim imenom in delom. Prošenj za podatke o Baragi je toliko, da bi se zgubil od prvotnega namena pri tem spisu, če bi se hotel muditi pri njih. Samo toliko rečem: Ko bodo vsi podatki znani in primerno razvrščeni, bo poiskala zgodovina za Barago zelo častno mesto in to prav blizu vrha.

Poleg tako ogromnega drugega dela je našel čas, da je deloval za ohranitev svete vere med svojimi rojaki — Slovenci.

Kako je našel čas za pisanje slovenske knjige "Zlata jabelka," v kateri spodbuja slovenske ljudi, naj ostanejo zvesti svoji veri, je zares prava uganika. Nobenega dvoma ni, da ga je ta knjiga stala mnogo ur posvetenega zaslužnega počitka in spanja. Svoje ljubezni in skrbi za svoje Slovence ni mogel pokazati bolj očitno kakor jo je pokazal s pisanjem "Zlatih jabelk" v indijanskih gozdovih.

Baragova beatifikacija bi prav gotovo prinesla med Slovence zopet tisto misijonsko gorečnost, ki jih je nekoč tako odlikovala. Imena Baraga, Pirc, Skola, Mrak, Starina, Trobec, Vertin in še druga — to so posvečena imena v zgodovini. Kateri drugi narod se more ponašati s takimi imeni? Če vzamemo v poštev, da je slovenski narod palček med narodi, odgovarjamo na ono vprašanje brez obotavljanja: Noben!

Ameriški mladi naraščaj je bolj zmožen razumeti in preceiniti ogromno delo teh mož, zakaj ameriška zgodovina je zanj odprta knjiga. V Baragovem življenju mora ameriška mladina najti velik izpodbudo, posebno če se seznanji z vsemi na videz nepremagljivimi težavami, ki jih je pa vendar premagal. Saj se moraš nehoti občudovanjem ustavi pred takim možem, ki je dosegel take velike reči s tako majhnimi pripomočki.

Frate Friderik je sprožil misel, da bi Ave Maria prinašala serijo člankov o Baragi za našo mladino. To se bo zgodilo

v upanju, da se bo naša slovenska mladina zavzela za Baragovo zadevo, to se pravi za njegovo beatifikacijo. Pa ne samo to. Upamo, da bo naša mladina tudi pomagala vrniti slovenskemu ljudstvu tisto versko edinstvo, ki je bila nekdanj tak blagoslov za naš narod.

Tukaj je neka velika misel: Molimo za dvojce reči obenem. Molimo za Baragovo beatifikacijo, obenem pa za spreobrnjenje mnogih Slovencev, ki so sedaj proč od črede Kristusove! Morebiti bo ta dvojna molitev hitreje uslišana. Saj v teh tak bridkih časih nujno potrebujemo tolažbe, ki bi nam jo prav gotovo prineslo Baragovo povzdignjenje na oltar.

Nekdo nam piše: "Nikar ne mislimo, da nismo še nikamor naprej prišli z delom za Baragovo stvar, s propagando Baragovega imena. Če drugega nismo doseglji — prav gotovo smo dosegli to, da se mnogi naši ljudje z velikim zaupanjem zatekajo k Baragi v duhovnih in telesnih potrebah.

"V našem kraju se je nedavno dogodil zelo očiten primer uslišanja na Baragovo primerstvo. Ena naših žen je bila v tako žalostnem stanju, da ni kazalo drugega ko obupati. Tudi zdravniki so komaj še kaj vedeli, kako in kaj. Duhovnik, ki je ženi delil poslednje zakramente, jo je imel zapisano smrti. Toda žena je z velikim zaupanjem zadrževala: 'Baraga bo pomagal.' In res, vse se je začelo drugače razvijati kot smo bili pričakovali. In ko je bila iz nevarnosti, je s prav takim prepričevalnim glasom dejala: 'Baraga je pomagal. . .'

"Ko sem jaz čul tiste besede in čutil kot skalo trdno in kot tolmun mirno prepričanje v zedinem srcu, sem se živo zavedel, da smo z Baragovo propagando že kar precej dosegli: Približali smo Barago našim vernim ljudem, da je, da je postal kar njihov. Ali ni to že precej?"

TI BOŠ PROST!

(Rev. Milko Trampuš)

Nad tebe, domovina, prihrumeli so oblaki sovraštva in barbarstva tujega. Saj čujemo, kako grmi in bliska se, strašno bobni. Glej! Strele švigajo, pretijo nam in zdi se, kakor da je že napočil sodni dan.

Tako se zdi. . . Pa ni tako, kot mislili bi tisti, ki upanje je umrlo v njih: Da Lah bo večni gospodar, da Nemec bo na vek vladar. . . Kaj še! Če domovina zdaj trpi, svobodo novo oznanja njena kri.

Ne vemo li, da troedini narod naš je mnogo mučenikov dal doslej? Da si s krvjo je kupoval prostost, v junaštvu kazal svojo je vrednost? Potrebni še potoki so krvi, zato naš narod zopet toliko trpi.

Zato le proč, ti mrki, črni dvomi! Saj svoboda bo zopet dana nam! Zasije zopet zlato sonce na naše nam cveteče travnike. In, bratec moj, le veruj, svet boš prost!

Boš prost! Tedaj vzkripela tvoja bo radost!

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Glasilo K. S. K. Jednote, izdajatelj: K. S. K. Jednota, 1414 E. 12th St., Cleveland, Ohio

UNIVERZITETNO IN OPRAVILSTVO
CLEVELAND, OHIO

Vsi člani imajo pravo glasiti v našem uradni najpomembnejši deli poudarjena
slovesna na prireditvah v študentskem taboru.

Za študij na leto	\$0.94
Za članstvo na leto	\$1.80
Za članstvo na leto	\$2.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U. S. A.
In the Interest of the Order

Printed every Wednesday

OFFICE: 5117 ST. CLAIR AVENUE
Phone: BR 5000-9113

Cleveland, Ohio

For members, yearly	\$0.94
For non-members	\$1.80
Foreign Countries	\$2.00

SKUPNA MOČ AMERIŠKEGA FRATERALIZMA

Napredek ameriškega fraternalizma ali naših podpornih organizacij za leto 1941 je bil zelo povoljen, tako v finančnem oziru, v narastku novega članstva in glede bolj nizke umrljivosti v obeh oddelkih. Koncem minulega leta je spadalo k raznim organizacijam v naših Združenih državah in v Kanadi nekaj nad OSEM MILIJONOV ČLANOV (8,000,000)!

Tukaj navajamo glavno statistiko:

Dne 1. jan., 1942 je znašala skupna zavarovalnina \$6,643,649,740 Odraslih članov 6,520,323, mladinski oddelak 1,071,687 socialnih članov 483,864, torej skupaj članstva 8,030,874

Skupno število krajevskih društev 95,464

Skupno premoženje \$1,441,779,398

Obveznosti \$34,155,917

Rezerve certifikatov \$1,106,416,851

Skupne izplačane podpore leta 1941 .....\$121,536,030

Skupne izplačane podpore od obstanka \$5,674,989,845

Novih certifikatov izdanih leta 1941 761,452

Nova in zvišana zavarovalnina leta 1941 .....\$582,462,193

Skupni dohodki leta 1941 .....\$242,956,864

Skupna izplačila leta 1941 .....\$183,959,629

Čisti prebitki \$58,997,235

Naj bo h gornjemu poročilu dodano nekaj svot naše K. S. K. Jednote, ki so v gornjih zneskih vpštete:

Leta 1941 je naša Jednota napredovala za 629 članov in članic v obeh oddelkih, ob koncu navedenega leta je štela namreč 27,428 odraslih in 10,294 mladinskih članov in članic, skupaj 37,722. Prve tri mesece tekočega leta 1942 nam kaže zelo povoljen napredek in sicer za 486 članov in članic v obeh oddelkih; torej smo letos že prekoračili število 38,040 članstva za 208, kar je najvišje število v zgodovini naše podporne organizacije.

Cistega prebitka obeh oddelkov je bilo lani \$314,925.07, skupno premoženje pa \$5,058,374.18. Raznih podpor se je lani izplačalo v znesku \$399,624.64, od ustanovitve Jednote do 31. marca tega leta pa \$8,270,530.

V solventnosti smo lansko leto napredovali za 2.05% in znaša ista sedaj 127.24%, kar znači tudi dosežen rekord.

Dasiravno je bilo celoletno poročilo izpod peresa našega glavnega tajnika brata Zalar-ja priobčeno že v št. 6 Glasila, isto na tem mestu zopet danes navajamo z ozirom na gornji izkaz ameriških bratskih organizacij, posnet v mesečniku Fraternal Monitor in pa zato, da bo vsak naš član in članica lahko ponovno videl, kako lepo naša Jednota napreduje. To naj bi vsakega navduševalo, da bi jo čislal, da bi ji ostal vnet in zvest in da bi zanjo vedno agitirali, posebno še v sedanjem konvenčnem letu.

VSESLOVENSKA MISEL

Kakšna je pa ta? Da, tudi Slovenci imamo svojo vseslovensko misel, idejo, ali bolje recimo načrt za našo bodočnost, ki je in mora še bolj postati duša vsega slovenskega narodnega stremljenja in življenja, pa tudi dela in truda za prihodnost, ki nam mora postati tako naše meso in kri, da bo del naše slovenske duše, v kolikor še ni.

Ta vseslovenska misel, ideja je: Združena Slovenija. Vse slovensko ozemlje, brez razlike, kam sedaj spada, kako je razmerno; tudi tisto, ki so ga nam sovražni sosedi tekotem zadnjih 200 let ukradli, to je, ponemčili, poitalijanščili, ali pomadžarili, se mora združiti v eno Slovenijo s skupnim glavnim mestom Ljubljana in s primorsko luko Trst.

Nemški pangermanizem je sklenil, da najprej ponemči vso Slovenijo. Na tem svojem načrtu dela že skoraj tisoč let. "Most do Jadrana!" je njegov prvi cilj v svojem prodiranju proti vzhodu. Ta cilj si je postavil zlasti na zborovanju nemških princen leta 1862, katerega je sklical bivši avstrijski cesar Franc Jožef in mu tudi predsedoval v mestu Frankfurt v Nemčiji. Takrat je ta cesar ponižal svojo državo Avstrijo še bolj za dekle tega nemškega pangermanizma in se zavezal, da bo zvesto delal po tem načrtu in storil vse, da slovenski narod ubije.

Po tem načrtu so nas Slovence že zdavnaj razdelili na kose: v Štajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko, samosvoje mesto Trst z Gradiškim in v Prekmurje, katero so dobili Madžari. To so naredili, da bi se slovenski narod, tako razkosan, ne mogel uspešno braniti proti temu ponemčevanju. Še pred 600 leti je segala slovenska zemlja od reke Tagliamento v Italiji, od Trsta tja na Madžarsko do Bletnega jezera, kjer je imel nekaj svojo prestolico slovenski knez Kocel, od Tirolske tja do Dunaja. In danes? Komaj za slabo četrtno te zemlje je še slovenske, vse drugo nam je "svetli" cesar Franc Jožef s svojo Avstrijo ponemčil, drugo nam je pa vzela zadnja mirovna konferenca.

Strašno krivico nam je naredila zadnja mirovna konferenca v Verzalju. Zaslepljeni in prevarani diplomatje in državni pri tej konferenci so nasledili nemškimi pangermanskim limanicam in so svojo zavezniško deželo Slovenijo na ljubo premaganem razdelili in razkazali kar na štiri dele. Samo dve tretjini je iste prišlo v Jugoslavijo, vse drugo so izročili brez srca na milost in nemilost Nemcem in Italijanom.

Vsakemu Slovincu je krvavelo srce takrat, pa si nismo mogli pomagati.

Krivac pod Avstrijo in njenih namenov nas ponemčiti, se je zavedal slovenski narod v polni meri ob času dunajske revolucije leta 1848 in zaklical celemu svetu klic po Združeni Sloveniji. Takrat, leta 1848 se je rodila vseslovenska misel, stremljenje združiti vse slovenske pokrajine v eno Slovenijo, seveda takrat še pod Avstrijo. Vsa nadaljna slovenska politika, vse narodno delo slovenskih voditeljev je bilo zato do zadnje svetovne vojne usmerjeno po načrtih te vseslovenske misli.

Po nesrečnem podpisu pogodbe z Italijo v Rapallu, s katero smo izgubili Trst in Primorsko, po plebiscitu na Koroškem, ko smo izgubili Koroško, po mirovni pogodbi, s katero smo izgubili severno Štajersko, je dobila vseslovenska misel nove cilje, nov pogon in še večji pomen: Združena Slovenija iz vseh slovenskih pokrajin, in sicer cele Koroške in Štajerske, Trst in severna Istra, vse, kar je bilo še pred 200 leti naše.

To je danes naša vseslovenska misel, ki si jo morajo vsi Slovenci doma in tukaj tako globoko zapisati v svoje duše, da se nikdar ne bomo udali nikakoršni drugi rešitvi slovenskega vprašanja, kakor samo taki, pa naj se poskusi kadarkoli in kolikorkratoli rešiti na kak drugi način.

Ko bo te vojske konec, če bi Slovenci ne dosegli rešitve vseslovenske misli v celoti, bomo morali ameriški Slovenci krepko podpreti svoj narod doma v njihovem delu, da se to zgodi. Povedati bomo morali svetu: To je bila naša slovenska zemlja, je in mora še biti, in niti pedi si je ne damo vzeti od nikogar in pod nobenim pogojem. Nikdar ne bo miru v tem kotu, dokler se to naše vprašanje ne reši tako, kakor ga naša tisočletna pravica zahteva. Slovenci ne bomo mirovali. Preveč drago mora naš ubogi slovenski narod sedaj plačevati za vse dosežanje barrantanje z njegovo sveto zemljo, kakor prej pod Avstrijo, tako po zadnji svetovni vojni pod bičem germanizma in italijanizma in sedaj pa pod Hitlerjevo in Mussolinijevo peto. Tega nikdar več! Šele ko se bo to doseglo, bo mir!

In taka združena Slovenija pa naj bo kot sestavna avtonomna edinic velike Jugoslavije!

To je vseslovenska misel, kakor stoji danes. X. Y.

PROGLAS UDRUŽENJA JUGOSLOVANSKIH AMERIČANOV (UNION OF YUGOSLAV AMERICANS)

V zgodovini človeštva pridejo časi, v katerih so meseci in leta važnejši za bodočnost naroda, kakko stoletja v drugih zgodovinskih epohah. In v takih časih je odgovornost vsakega naroda in vsakega poedincega neizmerno velika, od njih zavisi njihova lastna sodba in sodba človeštva.

Danes doživljamo tako zgodovinsko dobo. Danes je ves svet v velikanski borbi: na eni strani svoboda in bratstvo, napredek in socialna pravica—na drugi nacionalno suženstvo, tiranstvo, beda in teptanje vseh človeških pravic.

Na strani rova in tiranije so sile osiča z nacizmom in fasizmom. Na drugi strani so vsi svobodoljubni narodi. Na ti strani je v težki borbi tudi naša velika domovina—Združene države ameriške.

V tem boju je vsak Američan dolžan dati vse svoje moči za varstvo in zmago svoje domovine. In s tem bojem moramo biti med prvimi mi. Američani jugoslovenskega porekla. Za to imamo važne razloge.

Nas veže ne samo dolžnost napram naši domovini Ameriki, nego vsa naša zgodovina, naša tradicija in naši spomini. To nam nalagajo interesi naroda, iz katerega smo, ki vodi danes krvavo osvobodilno borbo proti našim skupnim sovražnikom. To nam veva tradicija in spomini, ki nas veže za vsemi slovenskimi narodi: ti so danes pod vodstvom ruskega naroda in junaški borbi proti sovražnikom človeštva, proti sovražnikom naše domovine, velike demokratske Amerike.

Zato se mi združujemo z namenom: da na temelju teh principov združimo vse izseljene Jugoslovane: Srbe, Hrvate in Slovence; da združeni očistimo svoje vrste in dokažemo svetu, da stoje Jugoslavi složno in odločno v boju proti sovražnikom demokracije: fasizmu in nacizmu vseh vrst;

da z vsemi silami pomagamo pri obrambi in boju naše domovine Amerike, dokler ne zmagamo;

da pomagamo vsem organizacijam in podpremo vse akcije, katere imajo namen pomagati in braniti našo domovino in zaeno pomoč vsem našim zaveznikom;

da svojcem pomagamo v boju za svobodo vseh južnih Slovanov izpod jarma naših sovražnikov, za eno proglašamo,

vzprejmite ta progias in sporočite nam. Ko bo več naselbin organizovanih, bomo o sklicali veliki narodni svet, ki se bo podrobneje pečal z vsemi problemi našega naroda.

Čas je kratek, zato hitite. Leto je minilo, odkar je padla Jugoslavija, a do danes nismo imeli nobenega večjega vzajemnega dela. In vendar je tako nujno, da delamo.

Dolgo smo čakala podobnega gibanja, misleč, da bo velika tragedija naše domovine odprla oči in glavo. A kaj smo dočakali? Tisti, ki bi imeli voditi narod, mislijo nase in na lastna korita. Iz grehov preteklosti kujejo svojo bodočnost, ne narodovo.

Narod jugoslovanski je zdrav. Devet desetih vseh je za skupnost, edinstvo in slogu. Narod ve, da je minila doba majhnega človeka, majhnega podjetja in majhnega naroda. Na Balkanu imamo pet slovanskih vej: Srbe, Hrvate, Slovence, Bolgare in Macedonce. Vsi skupaj smo in moramo biti eno. I ntudi bomo, če bo odločal—narod.

Resna je nevarnost za našo nekdanjo domovino. Če narod sam ne prime v roke svoje uode, če si narod sam ne postavi temeljev svoje bodočnosti, bomo izgubili vse.

Delajte, bratje, dokler je čas. Naša domovina je sicer Amerika, a nam ne more in ne sme biti vseeno, kako se godi tistim, s katerimi smo povezani s krvjo, tradicijo in jezikom. Ne čakajte na druge, ker drugih ni. In če so, igrajo vloge pete kolone.

Skličite narod povesod v skupine, govorite z njim in dosegli boste tisto, kar smo dosegli mi, v New Yorku: soglasno podporo vsemu, kar vodi južne Slovence k skupnosti, edinstvo in složno, bratsko bodočnost.

Frank Kerže.

Opomba: Zgorajšnji "Proglas" imamo tiskan v treh jezikih: v angleščini, srbo-hrvaščini in slovensčini. Pišite ponj, če ga rabite, ga dobite zastonj.

LISTNICA UREDNISTVA Prošnja

Zopet prihajamo z naslednjo prošnjo do naših članov in članic, spadajočih k večjim ali bolj številnim družinam. V adresarju imamo na primer več slučajev, ko se pošilja od tri do osem števil Glasila na en in isti naslov. Ali bi ne zadoštovale samo dve številke? Ko list prebere en član družine, naj ga da še drugemu. Zato prosimo očete in matere takih družin, da naj v korist Jednote znižajo število listov in nam to naznanijo ali sami, ali pa po društvenem tajniku ali tajnici.

Drugič bi se pa v sedanjem vojnem času na ta način pokazalo tudi patriotičen čin, s hranjevanjem papirja, katerega se rabi tudi v obrambne namene. Nedavno je vlada v Washingtonu že omenila, da bo treba količino za vse ameriške časnike zmanjšati.

Pri naši Jednoti se je zadnje čase vsak mesec prihranilo \$332 vsled zmanjšane števila Glasila in poštne, ako bi tega ne bilo, bi imeli pri izdaji našega uradnega lista občutno zgubo, ker je tako nizka naročnina za članstvo—7 centov na mesec. Ponovno apeliramo torej na prizadete, da bi dobri stvari na ljubo ugodili naši prošnji.

Popravek

V finančnem poročilu za mesec marc, priobčenem v zadnji številki Glasila je bila pomotoma pri "Izplačilih" izpuščena ena vrsta in sicer: **Razni upravni stroški \$7,557.71**, kar naj se izvoli blagohotno vpoštovati.

V št. 18 Glasila je bila priobčena mrtvaška objava (Naznailo in zahvala) za pokojnjega Josipom Gergischem iz Sheboygana, Wis. Imena žalujočih

nul 6. aprila, 63 let. Frank Mance, član društva št. 50, Pittsburgh, Pa., preminul 8. aprila, star 53 let.

John Peterel, član društva št. 1, Chicago, Ill., preminul 11. aprila, star 68 let.

Victor Tomac, član društva št. 29, Joliet, Ill., preminul 14. aprila, star 57 let.

Paulina Popovich, članica društva št. 144, Sheboygan, Wis., preminula 16. aprila, stara 68 let.

Helena Skerjanc, članica društva št. 196, Gilbert, Minn., preminula 18. aprila, stara 52 let.

Elizabeth Rivic, članica društva št. 58, Haser, Pa., preminula 19. aprila, stara 79 let.

Anton Barbarič, član društva št. 65, Milwaukee, Wis., preminul 20. aprila, star 66 let.

Mary Coz, članica društva št. 59, Eveleth, Minn., preminula 21. aprila, stara 53 let.

Steve Piczko J., član društva št. 148, Bridgeport, Conn., preminul 23. aprila, star 27 let.

John Belus, član društva št. 15, Pittsburgh, Pa., preminul 26. aprila, star 78 let.

John Bluth, član društva št. 2, Joliet, Ill., preminul 28. aprila, star 67 let.

Bodi vsem tem ohranjen blag spomin! Spominjajmo se jih v naših molitvah!

V SPOMIN

pokojnemu sobratu
Lovrencu Leskovcu,
bivšemu tajniku, predsedniku in sedanjemu blagajniku društva sv. Jožefa, št. 169, Cleveland, O.

Blagor Ti, ker že počivaš, iz doline solz hitiš; v grobu smrtne sanje snivaš, v spravi z Bogom mirno spiš.

Ti prestal si že težave, hrupni svet in ves nemir.—Hiti brat, le tja v višave, kjer je prave sreče vir.

"Z Bogom, dragi vi ostali bratje, sestre, znanci vsi; naj slovo vas to ne žali... Z Bogom vsi sorodniki!"

I. Z.

NAVELICANI HITLERJA
London. — Semkaj se iz zaupnih krogov poroča, da se je začetkom maja mudila pri nemškemu "Fuehrerju" Hitlerju večja skupina njegovih generalov s feldmaršalom Brauchitschem na čelu. Povedali so mu v brk, če ne bo letos s svojo kampanjo v vojni na Rusken uspešen, ga bodo odstavili in po celi Nemčiji odpravili nazijski sistem.

Hitler je ta opomin bolj hladnokrvno sprejel in izročil vrhovno poveljstvo nemške armade Brauchitschu.

DIESOV ODBOR BO SE DELOVAL

Dne 28. aprila je kongresna zbornica po daljši debati ponovno odobrila vladno pomoč znanemu Diesovemu odboru v svrhu investicije neameriških aktivnosti. V ta namen se je določilo \$110,000, kar bo zadoštovalo do konca tekočega leta. Tozadevni predlog je bil sprejet z 290 proti 64 glasovi.

ŽENA ZGUBILA MOZA IN SINA V VOJNI

Los Angeles, Calif. — V minuli svetovni vojni je tu živeča vdova Mrs. James Austin na francoskem bojišču izgubila svojega moža, ki je bil kapitan. Te dni je bila pa obveščena, da je bil nedavno na Angleškem ubit njen edini sin Fred, ki je kot prostovoljec in sergeant služil pri letalcih na Angleškem.

Do 28. aprila smo v tekočem letu vsled smrti izgubili že 84 članov in članic. V novem naznanilu o umrlih, ki sledi prihodnji teden je označenih 30 smrtnih slučajev odraslega odredka, 17 članov in 13 članic; med temi pokojniki je bil najstarejši star 89 let, najmlajši pa 19 let. Imena istih so:

Mary Virant, članica društva št. 162, Cleveland, O., preminula 26. februarja, stara 58 let.

Agnes Prudič, članica društva št. 12, Forest City, Pa., preminula 28. februarja, v starosti 69 let.

Joseph Strmole, član društva št. 169, Cleveland, O., preminul 2. marca, star 54 let.

Jennie Jugovic, članica društva št. 86, Rock Springs, Wyo., preminula 9. marca, stara 39 let.

Joseph Verboš, član društva št. 42, Steelton, Pa., preminul 11. marca, star 74 let.

Sophie Potevoj (Poderžaj), članica društva št. 120, Forest City, Pa., preminula 17. marca, v starosti 29 let.

Jacob Butala, član društva št. 10, Clinton, Ind., preminul 21. marca, star 89 let.

Matt J. Kolchevar, član društva št. 7, Pueblo, Colo., preminul 22. marca, star 47 let.

Antonia Gorse, članica društva št. 104, Pueblo, Colo., preminula 27. marca, stara 32 let.

John Turk, član društva št. 30, Calumet, Mich., preminul 28. marca, star 81 let.

Ana Malič, članica društva št. 50, Pittsburgh, Pa., preminula 28. marca, stara 63 let.

Peter Rotar, član društva št. 57, Brooklyn, N. Y., preminul 30. marca, star 72 let.

Mary Mohar, članica društva št. 135, Gilbert, Minn., preminula 1. aprila, stara 62 let.

Mary Elersich, članica društva št. 164, Eveleth, Minn., preminula 3. aprila, stara 68 let.

Joseph Bergles, član društva št. 7, Pueblo, Colo., preminul 3. aprila, star 52 let.

Kristina Kunic, članica društva št. 81, Pittsburgh, Pa., preminula 5. aprila, stara 19 let.

Niek Klepec, član društva št. 29, Joliet, Ill., preminul 6. aprila, star 57 let.

Frank Breclnik, član društva št. 219, Euclid, O., premi-

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila, 1894. Inskripcijirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1895.

GLAVNI URAD: 361 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
 Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanje gl. tajnika: 9448.
 Od ustanovitve do 31. marca, 1942 znaša skupna izplačana podpora \$8,270,530

GLAVNI ODBORNIKI
 ČASTNI PREDSEDNIK: FRANK OPEKA, NORTH CHICAGO, ILL.
 Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "O" St., Pueblo, Colo.
 Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 3723 W. 15th St., Chicago, Ill.
 Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKAR, 196-22nd St., N. W., Barberton, O.
 Čestiti podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 287, Sky, Minn.
 Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1129 Edgingham Ave., Shobogen, Wisconsin.

Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4578 Pearl St., Denver, Colo.
 Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomočni tajnik: LOUIS ŽELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: MATT P. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Dubovni vodja: RAY. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrhovni zdravnik: DR. M. F. OMAN, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR
 Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 718 Jones St., Evelevt, Minn.
 I. nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 39th St., Lorain, O.
 II. nadzornik: FRANK LOKAR, 1322 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
 III. nadzornik: JOHN PEZDERTZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
 IV. nadzornica: MARY HOCHBERG, 3124 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
 FRANK J. GOSPODARIC, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
 MARTIN SHUKLE, 311 Avenue A, Evelevt, Minn.
 RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkensburg, Pa.

POROČNI ODBOR
 JOHN DECMAN, 1102 Jancoy St., Pittsburgh, Pa.
 AGNES GORIŠEK, 3336 Buder St., Pittsburgh, Pa.
 JOSEPH RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
 JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
 WILLIAM F. KOMPARE, 2206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA
 IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOĐJA ATLETIKE
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, rama naznanila, oglašje in naročnino pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

DESETI IZKAZ

PROSTOVOLJNIH PRISPEVKOV V POMOČ VSLED VOJNE PRIZADETIM V STARI DOMOVINI

Imena darovalcev:
 Rev. Michael Zeleznikar, Rock Island, Ill. ...\$ 5.00
 Sestra Antonia Velkoverh, tajnica društva sv. Ane, št. 173 KSKJ, Milwaukee, Wis., poslala \$9.25, katero vsoto so darovala članice: Louise Staut, Rose Jenich, Josephine Brule, Mary Jamnik, Angela Pipan, Mary Muhich in Antonia Velkoverh, vsaka po \$1. Po 50 centov so darovale: Rose Dezelan, Mary Beiley, Mary Salatnik in Antonia Bevtz; 25 centov je darovala Ana Gaus, skupaj 9.25
 Sobrat Konstantin Podlesnik, predsednik društva Marije Zdravje Bolnikov, št. 94 KSKJ, Kemmerer, Wyo., poslal \$20. Imena darovalcev. Po \$5: Mr. in Mrs. Konstantin Podlesnik in Monika Orešnik; po \$2: Mr. in Mrs. Joseph Marolt, Kemmerer Flat in Mrs. Mary Zebre, Frontier, Wyo.; po \$1: John Starvaršnik, Frances Felicijan, Mr. in Mrs. John Pernel, Anton Ročnik, Blezan, Wyo.; po 50 centov: Mr. in Mrs. Alois Križak, Mrs. Agnes Rakun, Mr. in Mrs. Steve Podlesnik, John Križnik, Frontier, Wyo., skupaj ..... 20.00 \$ 34.25
 Prejšnji izkaz 1,086.30
 Skupaj \$1,120.55
 Darovalcem prav iskrena hvala!

JOSIP ZALAR, glavni tajnik.

ZAPISNIK

se je Jugoslovanskega pomožnega odbora, slovenska sekcija, ki se je vršila dne 1. maja, 1942 v konferenčni sobi SNPJ v Chicagu, Ill.

Predsednik Vincent Cainkar odpravi zborovanje ob desetih uri zjutraj. S primernim nagovorom pozdravi vse navzoče, nakar pojasni, da naj današnja seja poživi pomožno akcijo ter končno tudi začrta smernice glede politične akcije naših Slovencev v Ameriki.
 Seje so se udeležili sledeči: Vincent Cainkar, Joseph Zalar, Leo Jurjevca, Janko N. Rogelj, Marie Prisoland, jugoslovanski minister Franc Snaj in delno tudi Ivan Molek, glavni urednik Prosvete. Zastopnik John Gorink iz Clevelanda je poslal pismo, da se ne more udeležiti, toda bo upošteval vse sprejete sklepe. Istotako je sporočil zastopnik Frank J. Wedic, da mu je nemogoče prisostevati današnji seji.
 Za zapisničarja je izvoljen Janko N. Rogelj.
 Tajnik Joseph Zalar prečita svoje poročilo, ki se glasi: Današnja seja je bila sklicana po dogovoru in v sporazumu br. Cainkarja, predsednika naše akcije.
 Ker je današnje zborovanje zelo važnega pomena, zato sta bila na to sejo povabljeni tudi gospod minister Snaj in Rev. Bernard Ambrozich, tajnik Pomožne akcije slovenskih župnij.

Kakor vam znano, sem bil pri zborovanju predstavnikov slovenskih, hrvatskih in srbskih organizacij, ki se je vršilo 5. maja 1941 v Clevelandu, Ohio, izvoljen blagajnikom, "Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki." Kot tak sem prejel darove v skupnem znesku \$600.00. Ta denar so mi poslali: Thomas (Tomažič) & Co., Pittsburgh, Pa., \$300.00; dr. Konstantine Fotič, poslanik Jugoslavije, Washington, D. C., \$250.00 in Odbora Hrvatov, Srbov in Slovencev, New York, N. Y., \$50.00.
 Omenjeno svoto \$600.00 sem naložil na First National Bank in Joliet. Ker je pa potreba vsak mesec pošiljati na drž. tajnika v Washington, D. C., predpisano poročilo o vseh prejemkih in izdatkih, zato sem omenjeno svoto 25. febr. t. l. iz banke dvignil in sem jo potomo bančnega drafta poslal br. Jurjevca, blagajniku našega odbora. Brata Jurjevca sem naprosil, da naj poslano svoto vknjiži kot imetje "Jugoslav Relief Committee of America."
 Poročila državnemu tajništvu v Washington, D. C., so bila redno vsaki mesec izdana, zakar imam na rokah potrdila, da so bila poročila v redu prejeta.
 Dne 6. marca t. l. je bila ustanovljena postojanka naše akcije v Trinidadu, Colo. Ta postojanka nosi št. 24.
 V Claridge, Pa., je bila ustanovljena postojanka št. 25. Ta podružnica je bila ustanovljena

3. aprila t. l.
 Sedaj imamo skupnih postojank 25 po številu.
 To je moje kratko poročilo. O raznih drugih zadevah bom pozneje poročal.
 Josip Zalar, tajnik JPO-SS.
 Nadalje poroča, da je imel lokalni odbor št. 1 v Jolietu, Ill., velik gmoten in moralni uspeh. Blagajniku Leo Jurjevca bodo poslali \$1100.00, katere so nabrali med slovenskim narodom v Jolietu.
 Poročilo tajnika se vzame z odobravanjem v naznanje.
 Blagajnik poroča, da je blagajna JPO-SS narastla na \$17,360.66 do 27. aprila 1942. Poroča nadalje, da so bile njegove knjige pregledane po zapriseženih javnih pregledovalcih družbe James T. Wilkes and Co. dne 31. marca, kot to zahteva naše državno tajništvo v Washingtonu, D. C. Zapriseženo poročilo teh pregledovalcev je bilo poslano v Washington, kjer je bilo tudi odobreno. Navzočim predloži kopijo tega poročila, katero se vzame v naznanje.
 Nadalje poroča blagajnik, da ima precej dela s prepisavanjem imen-darovalcev. Pravi, da mu bo težko voditi to delo, ako bo moral urejevati imena ter pripravljati poročila za liste. Zato prosi, da naj vsi tisti, ki pošiljajo darove in imena oseb, ki so darovali, uredijo svoja poročila tako, da navedejo imena darovalcev v skupinah, ki so prispevali enake vsote. S tem mu bo olajšano delo, ko bo sestavljal mesečna poročila za slovenske liste. S tem se bo preprečilo vse neljubne zamude pri njegovem delu.
 Direktorju publicitete izroči mesečno poročilo za april, katerega naj priobči v časopisih.
 Poročilo blagajnika se vzame v naznanje.
 Predsednik pozove direktorja publicitete, da naj poda svoje poročilo, ki se glasi:
Poročilo direktorja publicitete:
 Moje delo je večinoma razvidno iz časopisov. Zadnje čase se je to delo pomnožilo z osebno korespondenco. Veliko pisem prihaja, v katerih iščejo informacijo te ali one vrstee, in na vsa ta pisma moram odgovarjati, v kolikor je meni mogoče. Iz pisem tudi spoznavam mnenje naših ljudi po Ameriki. Ta mnenja so različna. Nekateri ustvarjajo neprijetno razpoloženje napram JPO-SS radi preteklih dogodkov. Največ jih je med njimi onih, ki so prišli po vojni v Ameriko. Drugi zopet dokazujejo, da naša akcija je more nemoteno naprej, ker ni sama med ameriškimi Slovenci. Kako naj tem ljudem odgovorim, jaz sam ne vem. O tem bi lahko odgovorili vi, zastopniki naših organizacij, na tej seji.
 Zadnji mesec se je nekako počivila naša pomožna akcija. Večina naših ljudi je danes že toliko pripravljena, da bi sodelovala in darovala, ako bi vsaka naša akcija imela moža ali ženo, ki bi jih vodila in učila. Z drugimi besedami povedano: Ljudje imajo denar, radi bi ga dali, toda nihče jih ne vpraša.
 Zato bo potreba, da se danes pogovorimo, kako bomo poživeli naše delovanje.
 Moja sugestija je sledeča:
 1. Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, obstoja iz desetih slovenskih podpornih centraliziranih organizacij. Zato je naša dolžnost in naloga, da so opozorjeni vsi glavni odborniki in odbornice prizadetih organizacij, da vsi podpirajo delo JPO-SS. Če je njih organizacija včlanjena pri nas, potem je sveta dolžnost vsakega glavnega odbornika in odbornice, da dela za to akcijo.
 2. Vsa glasila naših podpornih organizacij bi morala nemoteno poročati vse prispevke direktorja publicitete v obilgatih številkah takoj, ko so izročeni spisi, ne pa par tednov pozneje.
 3. Vsi glavni odbori naj sklepajo, da se pošlje vsem lokalnim

gruštvo poziv in prošnja, da naj s našimi društvi v vsaki naselbini organizirajo lokalne odbore JPO-SS. Če že to ne, naj vsaj pri svojih društvih storijo svojo dolžnost napram trpečim in siromašnim bratom in sestram onkraj morja.
 4. Vsi lokalni odbori in vsaka druga skupina, ki ima danes na rokah nabrane prispevke, naj jih takoj pošlje na glavnega blagajnika.
 5. V vsako slovensko naselbino pošljimo plakate ali lepake, ki bodo javno razstavljeni po naših zborovalnih dvorinah, domovih in javnih prostorih, ki bodo opominjali naše ljudi na našo pomožno akcijo.
 6. Direktor publicitete ne bo imel uspeha, ako ga ne podpirajo oni, ki so glavni funkcionarji desetih prizadetih organizacij. Prišel je čas, da moramo resno prijeti za to delo, in da delamo vsi vsak dan in vsepovsod, ali pa našim podpornim organizacijam pritisnemo pečat nezmožnosti. Jaz še vedno stojim na stališču in istega zagovarjam, da so naše bratske organizacije voditeljice našega naroda v Ameriki, nikakor pa ne posamezniki. Saj, kdor hoče delati z nami, vsak je dobrodošel in za vse je dosti dela za to plemenito idejo. Vse pogoje in pripomočke imamo, toda do danes jih še nismo izrabili.
 Tem potom se zahvaljujem vsem samostojnim časopisom, ki so vestno pričevali poročila, vesti in članke o naši pomožni akciji.
 Na današnji seji moramo tudi določiti smernice naše politične akcije, ako ji sploh mislimo zapričiti. Med Slovenci po Ameriki so se organizirale že posamezne politične akcije, ki tako- reko iščejo oporo naroda, da bi jih podpirali. Ni li naloga našega odbora, da se spravi vse te politične pojave v nekako celoto ter se pozove vse, ki so pripravljeni sodelovati, da se oživi skupna slovenska politična organizacija, ki bi v mejah našega svobodnega izražanja govorila za naše brate in sestre onkraj morja baš v teh časih, ko morajo oni molčati. Zato bi bilo potreba jasne in krepke izjave, ki bi bila v soglasju sedanjega slovenskega mišljenja v Ameriki. Nekaj moramo danes storiti, ali pa povejmo narodu, da naj se sam organizira ali nadaljuje s pričetimi organizacijami.
 Končno bi priporočal, da naj odbor zopet kupi vojne bonde, da s sedanjim denarjem najprvo pomagamo Ameriki, pozneje našim ljudem onkraj morja.
 Prosim vas, bodimo resni in delajmo vsi. Organizirajmo sleherno slovensko naselbino v Ameriki. To lahko storimo, samo če smo res pripravljeni delati vsi, prav vsi, ne samo mi, ki sedimo pri tej mizi.
 Janko N. Rogelj.
 Počilo se vzame v naznanje.
 Tajnik Jos. Zalar pravi, da se v imenu odbora JPO-SS zahvaljuje direktorju publicitete za vse njegovo delo, ki ga vrši pri pomožni akciji. Se vzame v naznanje.
 Predsednik poroča, da je odposlal obe resoluciji, ki sta bili sprejeti na zadnjem zborovanju dne 21. februarja 1942, na pristojna mesta. Pravi, da je dobil odgovor od obeh strank iz Washingtona. Nadalje poudarja, da moramo tudi v bodoče vedno informirati posamezne državne funkcionarje v Washingtonu našim delu za naše ljudi onkraj morja. Morebiti danes še ne vidimo učinkovite uspehe, toda ko bo prišel čas, da se bo odločevala usoda našega naroda v domovini, bodo ti ljudje v Washingtonu imeli na rokah naše prošnje in zahteve, in tako lahko upamo, da jih bodo tudi upoštevali.
 Predsednik poudarja, da se moramo ponovno zavzeti za naše Primorce v Ameriki, kateri so danes radi Italije vpisani med sovražne tujezemce, a v resnici so zavedni Slovenci in prijatelji

Amerike, ki sovražijo italijanski fašizem. Ravno tako za one nesrečne rojake, katerih rojstni kraji so pod nemško in ogrsko okupacijo. V tem pogledu smo napravili svoje korake in bomo isto še ponavljali, dokler ne dosežemo zaželjen uspeh.
 Nato prečita obe pismi, odgovor predsednika Roosevelta in odgovor justičnega oddelka v Washingtonu, D. C.
 V angleščini se odgovora glasila:
DEPARTMENT OF STATE WASHINGTON
 March 9, 1942.
 Dear Mr. Cainkar:
 By reference from the President your letter on behalf of the representatives of Slovene Fraternal Benefit Societies of America has been given to me for acknowledgment and thanks. You may be assured that your greetings to the President and your pledges of wholehearted support sent by those of you who met in Chicago on February 21, 1942 are deeply appreciated. Unity of purpose in our war effort in a primary objective which depends upon the active cooperation of all Americans, and it is gratifying to be told that your organizations may be counted upon.
 Sincerely yours,
 (signed) Harold B. Hoskins
 Executive Assistant.
DEPARTMENT OF JUSTICE WASHINGTON, D. C.
 April 4, 1942.
 Mr. Vincent Cainkar,
 Chairman Slovene National Benefit Society of Chicago,
 Chicago, Illinois.
 Dear Sir:
 Your letter of recent date, addressed to the Secretary of State, wherein you request information relative to the status of Slovene and Yugoslav nationals who are aliens, and who, by reason of circumstances, have come from parts of their country which are occupied by German and Italians under the regulations governing control of enemies of alien nationalities, has been referred to this office for consideration.
 It is greatly regretted that this Unit is unable at this time to exempt certain classes of aliens who are natives, subjects or citizens of Germany, Italy or Japan, from the regulations promulgated for the peace and safety of the United States governing control of all aliens of enemy nationalities.
 You may be interested to know that this subject is now receiving our serious consideration, and should it be deemed advisable to change the regulations in this respect you may be sure that this Unit will be pleased to advise you.
 Very truly yours,
 Edward J. Ennis, Director,
 Alien Enemy Control Unit

pojasnevanje je obširno in informativno. On je vedno želel, da bi bil sporazum in harmonija med obema pomožnima akcijama.
 Navzoči apelirajo na direktorja publicitete, da naj umakne podano resignacijo, da se bo v bodoče premostilo vsa nastajajoča nesoglasja, zakar prizadeti umakne resignacijo.
 Minister Snaj v daljšem nagovoru opisuje življenje naših ljudi v domovini, ki preživljajo temne dneve pod nemško, ogrsko in italijansko okupacijo. Iz zaupnih poročil, katere dobiya iz domovine, oriše sorazmerja med Slovenci na Gorenjskem, v Ljubljani in okolici, kjer so naše vodilne ljudi zaprli ali ubili. Njegovo informativno poročilo uradnikom JPO,SS bi bilo preobširno, da bi ga navajali v tem zapisniku, toda služilo bo temu odboru kot smernica za bodoče delovanje pri politični akciji, katero bo vodil v bodoče tudi JPO,SS.
 Navzoči nadalje z ministrom Snajem temeljito razpravljajo glede primorskega in koroškega vprašanja po končani vojni. Tudi ta razprava bi zavzela preveč prostora v naših listih. Vsa pojasnila, katere je sprejel odbor, bo v bodoče porabil v politični akciji.
 S tem je bilo zaključeno dopoldansko zborovanje.
 Pri popoldanskem zasiedanju se je pričelo razpravljati, ako bi začela delovati naša politična akcija. Mnenje navzočih je, da se sestavi spomenico na naš slovenski narod v Ameriki, v kateri se pojasni stališče in dolžnost nas vseh napram svojim bratom in sestram onkraj morja. Politična akcija bi morala izdati posebno resolucijo ali spomenico glede primorskih in koroških Slovencev, katero naj bi deputacija JPO,SS predložila zainteresiranim osebam in krogom v Washingtonu, D. C., da bi bili obveščeni glede teh perečih vprašanj. Sklenjeno je, da se sestavi potrebne spomenice v bližnji bodočnosti.
 Sklenjeno je nadalje, da naš odbor apelira na slovenski narod v Ameriki potom resolucij, da kupujejo vojne varčevalne bonde in znamke kolikor največ mogoče.
 Da bo naš odbor zavzemal širšo plast našega naroda v Ameriki, se sklene, da se povabi na sodelovanje Slovensko socialistično zvezo in zvezo slovenskih župnij, da vsaka izvoli po enega zastopnika v JPO,SS. Obenem se povabi na sodelovanje tudi politično akcijo, ki je bila ustanovljena v Clevelandu po naših Primorcih. Odbor tudi soglašja, da se skliče v bodočnosti slovenski kongres, kjer bi se vključilo tudi nepodporne organizacije in povabilo na sodelovanje urednike vseh slovenskih listov v Ameriki.
 JPO,SS bi sodelovala s slovenskim propagandnim odborom v New Yorku, da bi razpečevala pripravljene knjige o slovenskem, odnosno o jugoslovanskem vprašanju po tej vojni. Organiziralo se bo javne shode po slovenskih naselbinah, kjer se bo govorilo o naši pomožni akciji, kakor tudi o potrebah in zaključkih politične akcije.
 Zborovanje sprejme vse sugestije, katere je predložil na dopoldanski seji direktor publicitete. Tiskarni Enakopravnost v Clevelandu se izreče zahvala za brezplačno tiskanje plakatov, ki bodo oglašali našo pomožno akcijo po slovenskih naselbinah v Ameriki. Poizve se tudi, koliko bi stalo nadaljno tiskanje istih plakatov.
 Ministru Snaju je bilo stavljeno vprašanje, koliko je resnice na tem, da je pater Ambrožič zaposlen pri slovenskem propagandnem odboru v New Yorku, in če je, koliko je njegova plača na mesec. Minister Snaj zanika, da je pater zaposlen pri omenje-

nemu uradu in da debiva od njih kako plačo.
 Nadalje se razpravlja, ako bi bilo mogoče poslati že sedaj naš nabrani denar v pomoč našim bratom in sestram onkraj morja. Po daljši razpravi navzoči soglašajo, da ostanemo pri naših sklepih, da preje ne pošljejo, dokler ne bomo sigurni in gotovi, da pride denar res v roke naših bratov in sester ter da se bo delilo nepristransko.
 Mrs. Marie Prisoland čita članek iz Zarje, ki se nanaša na pošiljanje živeža v Grčijo. Pojasni se ji sorazmerje med Grčijo in Jugoslavijo z ozirom na sedanje stanje prehranjevanja.
 Minister Snaj poroča, da gre drugi teden v Minnesoto na govorniško turo in vpraša, če bi mogel iti z njim kdo izmed odbornikov. Sklene se, da obvesti glavnega tajnika Ameriške bratske zveze, brata Antona Zbašnika, ki naj na teh shodih govori za naš pomožni odbor v slovensčini, a predsednik nadzornega odbora Kranjsko slovenske katoliške jednote, brat George J. Brince, naj govori v angleškem jeziku. Oba se o tem obvesti.
 Predsednik pravi, da smo na današnjem zborovanju dobili veliko merodajnih informacij glede našega bodočega dela in da je bilo zborovanje res dobro. Napravili smo dosti uspešnega dela, le v bodoče moramo tudi vsi delati, da se organizira vsako slovensko naselbino v Ameriki za našo pomožno in politično akcijo. S tem apelom zaključijo se.
 Janko N. Rogelj, zapisnikar.

MUHA, NAJHITREJŠE ŽIVO BITJE

Čprav je človek s svojimi tehničnimi izumi najhitrejšje bitje na suhem in na vodi, pripada hitrostno prvenstvo v zraku žuželkam. Ko je dosegel italijanski letalec Angelo leta 1934 svoj hitrostni rekord 705 kilometrov na uro, gotovo ni slutil, da leti za polovico počasneje od žuželke.
 Človek, prepuščen lastnim silam, doseže v teku samo hitrost 32 kilometrov na uro. Na drsalkah poveča svojo hitrost za sedem kilometrov, na kolesu doseže hitrost 120 kilometrov, v dirkalnem avtomobilu pa 430 kilometrov. Na vodi je dosegel človek 208 kilometrov.
 Najhitreje živo bitje na svetu je muha cephonomia. Samica doseže okrog 930 kilometrov na uro, samec pa celo 1,310 kilometrov. To je torej dvakrat velika hitrost kakor jo je dosegel italijanski letalec.
 Obrambno-varčevalni bondi serije E se dobe v tako niski realni vrednosti kot \$25; nakupna cena istih pa je \$18.75.

Razne prireditve Jednotinih društev

24. maja: Plesna veselica društva "St. Francis, št. 236, San Francisco, Cal., v Slovenskem domu.
30. maja: 35-letnica društva sv. Jožefa, št. 110, Barberton, O., s piknikom na prostorih L. Novaka na Sherman Rd.
7. junija: Blagoslovitev in razvitje bandera kadetinj družva sv. Jožefa, št. 169, Cleveland, O., v zvezi z veliko parado in plesom; ples se vrši v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.
14. junija: Vrtna veselica ali piknik društva Kraljica Majnika, št. 194, Strabane, Pa., v Drenikovem parku.
14. junija: Piknik društva sv. Križa, št. 214, Cleveland, O., na vrtu Doma Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave. (na zapadni strani mesta).
 Ostala društva, ki imajo to sezono tudi kakšno prireditev na programu, naj nam izvolijo to naznaniti.—Uredništvo.

Zanimivo pismo iz stare domovine

Pod tem naslovom je Ameriška Domovina dne 12. maja objavila pismo, ki je zelo zanimivo in ga dobesedno prinašamo:

"Redka so sedaj pisma iz stare domovine, vendar pa je Mrs. Josephine Gliha v Clevelandu, O., dobila pismo od svoje mame, živeče v vasi sv. Križa pri Litiji. Pismo je bilo pisano 23. oktobra 1941 in je prišlo na gori omenjeni naslov 24. aprila 1942. Med drugimi vsticami piše mati tudi sledeče: "Pri nas ni bilo še nič vojske, moške in fantje so vsi doma. Sedaj smo kar tako in nimamo pravega gospodarja. Po napadu na Jugoslavijo smo bili šest tednov pod Nemci, sedaj pa smo pod Italijo. Ko so prišli Nemci so bili vsi gospodje duhovniki pregnani, da ni bilo nič maš. Ko so pa prišli Italijani, pa so prišli tudi duhovniki nazaj. "Na Brezovem je meja. Kapelica in vsi kmetje, ki so na isti strani kot kapelica, spadajo pod Nemce, druga stran vasi Brezovo je pa pod Italijo. Tako gre po vrhu hriba meja med Nemčijo in Italijo. Drugače pa je po navadi, zdravi smo vsi. Kateri so si pridelali za živež niso lačni. Draginja je strašna, vse je na karte. Jaz ki sem sama, ne dobim na karte skoro nič. Kmet ne sme pridelati drugim, kot državi. Veš, da je drago, kupila sem malega pujska, ki je bil star 5 tednov, pa sem plačala zanj 500 din, t. j. 200 lir, kajti sedaj nimam lire za denar. Sedaj pa nam pravijo, da ne bo smel nikdo zaklati prašiča. Kdor mora vse kupiti, je zelo hudo za živeti. Jaz imam vsaj malo krompirja, fižola in drugega pridelka. Tudi mošta smo nekaj pridelali, a kaj bo pa za čbutev in obleko, to me pa močno skrbi, kajti zima se bliža."

"Vrh Rašice je kraški in porasel. Na Dobeno vodi markirana pot. V apniški rebri nad vasio, desno od pečine "Bela peč," sta dve podzemski jami, šit in Zidanica. V vasi je podružnična cerkev sv. Križa znana od leta 1526 iz seznama cerkvenih dragocenosti. Prezidali so cerkev v 17. in 18. stoletju in zelo zabiljali njene gotične oblike. Prostor v cerkvi je skromen, tako tudi njena notranja oprava, ki je v baročni slogu. Srednji zvon pa spada med najlepše izdelke v slogu rokoko. Vlit je bil v letu 1778. Cerkev je ležala skrita med hišami. Leta 1937 je vas Rašica prešla v občino Tacen v ljubljanskem srezu.

Partija biljarda

Vojaki, ki so se neprenehoma bojevali dva dni in so zadnjo noč prebili brez spanja v hudem nalu, so popolnoma izmučeni. Pri vsem tem so bile najhujše tri ure, ko so jih pustili, da so v popolni vojaški opremi zmrzovali po mlakah blatnih potov in cest in v blatu razmočenih polj. Oslabljeni od naporov in od prečutih noči, se opirajo drug na drugega in se, oblečeni v uniforme, prepokane z vodo, stiskajo med seboj, da se vsaj malo pogrejejo. Nekateri, naslonjeni na nahrbtnik svojega sosa, spijo štoje. Utrujenost in pomanjkanje se najbolj bereta na teh dremajočih in izsušenih obrazih. Temno nebo, dež, blato, mraz, lakota in sovražniki, ki jih kar mrgoli okoli, vse to jih je premagalo, da obupari čakajo konca.

Kaj delajo tukaj? Kaj se goji? Topovi, katerih cevi so obrnjene proti gozdu, dajo slutiti, da na nekaj preže. Proti obzorju postavljene strojne čakajo. Zdi se, da je vse pripravljeno na napad. Zakaj ne napadejo? Česa čakajo?

Čakajo povelja, toda višje vojaško poveljstvo ga ne da. Višje vojaško poveljstvo ni daleč od tu; je v lepem gradu Ludovika XIII. Pravi knežji dvorec, ki zasluži, da v njem stanuje francoski maršal. Rdeče oprana opeka se lesketa med gostim drevjem. Zadaj ga obdajata globok jarek in kamenit nastop in ju ločijo od ceste ravne in zelene terase, ki se dvigajo naravnost do stopnic, ki so okrašene s posodami cvetja. Na drugi strani pa je gabrov dreved z ribnikom, ki plavajo v njem labodi in katerega gladina se sveti kot zrcalo. V golobnjaku, ki je pod grajsko streho, se šopirijo in prhutajo pisani pavi in zlati fazani. Poveljniška zastava mogočno vihra in bedi nad to osamelostjo. Saj prav to je vznemirljivo, če je v bližini bojnega polja tak mir in tišina.

Dež, ki koplji umazano blato po cestah in poglablja kolovoz, pada enakomerno, moči rdečo opeko, ravna liste oranž in gladi belo perje labodov. Vse je popolnoma mirno. Res, če bi ne bilo zastave, ki vihra na stolpu in bi ne bilo dveh vojakov na straži pred zamreženimi vrati, ne bi niti malo mislili, da smo v glavnem poveljniškem stanu. Konji počivajo v hlevih. Tu in tam srečamo častniške slugi, ki pohajajo po hodnikih pred kuhinjo, ali pa naletimo na vrtnarje v rdečih hlačah, ki leno rahljajo pesek po dorišču. V obednici vidimo z zmečkanim prtom pogrnjeno mizo. Odprte steklenice in prazni, od vina motni kozarci, so po njej razmetani, pa tudi jedi so le na pol pospravljene. Vse je tako neurejeno, kot je navadno takrat, ko po končanem obedu gostje odidejo. Iz sosednje sobe se sliši smejanje, prerekanje, trkanje kozarcev in udarjanje krogel. Maršal pravkar igra svojo partijo in zato armada čaka povelj. Za nič ne svetu, pa tudi če bi se svet podrli, bi maršal ne končal prej partije, preden je ni do konca doigral. To slabost ima torej ta veliki poveljnik. Tu, v dolgem plašču, z oklepom na prsih, svetlečih očeh, zardelih lic, malce vinjen, kaže isto resnost kot v bitki. Bojni tovariši stojijo vneto in spoštljivo okoli njega. Ko maršal sune kroglo, jim zastane dih; ko dobi točko, se vsi sklonijo nad list, kjer imajo točke zaznamovane; ko pa reče, da je žejen, mu hočejo vsi postreči z vinom. Viharjanje perjanice, rožljanje orožja in zlatih odlikovanj in prerivanje povzročajo velikanski hrušč in trušč v tej visoki, s hrastovim opažem pokriti sobi. To brezbrzičnost svojih gospodarjev izrabijo zamazani hlapi in oprode, ki zpruzujejo ob cesti pred gradom, se od časa do časa zberejo v skupine in modrujejo o vojski, kadar pa začne bolj deževati, se umaknejo pod streho.

Maršalov nasprotnik je stotnik, ki je nekoliko manjši od njega, obrit in s svetlimi rokavicami na rokah. Je res prvovrsten igralec biljarda in ima tako voljo do zmage, da bi premagal, če bi bilo treba, vse maršale na svetu. Kljub temu nje kaže pokazati vsega svojega znanja in si celo prizadeva, da je ne bi prehitro dobil, pa tudi ne izgubil, posebno še lahko ne. Zaradi tega ga imenujejo častnik budočnosti...

"Pazite, mladi mož, igrajte bolje! Maršal ima petnajst točk, a vi deset. Partijo morate doigrati, in če jo dobite, boste storili za napredovanje več, kakor če bi čakali z drugimi povelja in se mučili zunaj v vodi in blatu, ki bi zamazalo vašo lepo uniformo in vzelo lesk zlatih odlikovanjem." Res zanimiva partija. Krogle tečejo, se dotikajo in se mešajo med seboj... Naenkrat počni in ogenj iz topa zleti proti nebu. Zamolkel sunek strese šipe. Vsi se zdrznejo, samo maršal ne vidi in ne sliši ničesar. Sklonjen nad biljard, hoče kombinirati krasno potezo. Kmalu se pojavi nov blisk in za tem drugi. Sledi pokanje, ki večja paniko med častniki. Vsi stečejo k oknom. Ali so Prusi napadli? "No, da, naj kar napadejo!" reče maršal in sune belo kroglo... "Vi ste na vrsti, da igrate, gospod stotnik."

jeze in rdeč kot rak, se prikaže pri oknu z biljardno palico v roki: "Kaj je? ... Kaj to pomeni? ... Kje je straža? Ali je ni tu? ... "Toda, o gospod maršal! ... "Je že dobro. ... Takoj. ... Naj počakajo na moja povelja." In s silo zaloputne okno. Zastoj se trudijo ubogi ljudje. Celi oddelki so pobiti, medtem ko drugi sploh v borbo niso posegli. Nimajo kaj storiti. Z orožjem v roki čakajo ukazov... Da, ukazov, dasi ne potrebujejo ukazov za smrt. Na stotine ljudi pade za gozdom, v jarku, ki so nasproti tihemu gradu. Celo padle trgajo bombe in skozidne odprte rane brez prestanka teče kri. Da, zgoraj, v sobi pri biljardu, tam je šele peklensko vroče: maršal je prehitel tekmeča, a mali stotnik se brani kot lev... Sedemnajst! osemnajst! devetnajst! ... Še toliko časa nimata, da bi zaznamovala točke. Samo še točko potrebuje maršal in zmagaja njegova. Vojni hrup je zelo blizu. Granate že prihajajo v park. Ena prileti nad ribnik in se tu razletita s tako silo, da voda pljuska daleč čez obrežje. Edini labod bojazljivo zaplava v vrtinec krvavega perja svojih tovarišev. To je zadnji udarec...

Sedaj pa nastane popolen mir. Nje drugega kot dež, ki pada na gabrov dreved, drdranje ob vnožju griča in pa nekakšno premikanje čet, ki hite... Armada je v popolnem razsulu. Maršal je dobil partijo.

(Alphonse Daudet)

TAKO GOVORE NEMCI

Kdaj? Kdaj pa ne?
Kdaj je nemški narod sploh preločil svojo besedo? (Adolf Hitler na Weimarskem festivalu za Schillerjev 175. rojstni dan, 10. novembra, 1934.)

Nemčija drži besedo
Če podpisemo neki dogovor ga tudi izpolnimo; o tem je svet lahko trdno prepričan. (Adolf Hitler na obletnici NSDAP, Monakovo, 25. februarja, 1935.)

Beseda je prav tako dobra kakor podpis
Če nemška vlada zagotavlja v imenu naroda, da ne želi drugega, nego mir, ima to zagotovilo isto veljavo kakor njen podpis na katerikoli pogodbi, sicer bi podpis ne bil prav nič vreden od prvega slovesnega zagotovila. (Adolf Hitler, Reichstag, 17. maja, 1935.)

Ivan Zupan: TRI VRTNICE

Rože v vrtu zasajene, rože lepe, rdeče tri, druga drugo so vprašale: za koga da raste li? Prva reče: "Jaz krasila fantu pušlec bom krasan, dekle ga mu bo pripela, ko na vojsko bo pozvan." Druga: "Jaz bom rastle v času fanta ko doma ne bo, dekle samo tolažila ko nje rosno bo oko." Tretja pravi: "Fant gotovo šopka z mene bo vesel, dekle ko mu ga bo dala, kadar iz vojske bo prišel."

Svojevrstna cerkev

(Hiša božja, katero so zgradili kaznjenci)

Naš Izveličar je bil križan na Kalvarijin je umrl v družbi tudi križanih dveh razbojnikov. Eden izmed teh, Dizma, se je skesal, za kar mu je Jezus ob-

ljubil, da bo še isti dan ž njim v raj; zato ga je kasneje sv. Cerkev prišla med svetnike. Menda edina cerkev posvečena sv. Dizmi tukaj v Ameriki se nahaja med obzidjem kaznilnice v Dannemora, okraj Clinton v državi New York. To hišo božjo so zgradili sami jetniki ali kaznjenci različnih poklicev: zidarji, tesarji, kleparji, steklarji itd. Skof v Ogdenburgu, kamor spada ta okraj trdi, da je navedena cerkev največja in tudi najlepša, kar jih je v njegovi škofiji, saj ima sedežev za 1.200 oseb, pa 100 čevljev visok zvonik. Zgrajena je iz različnega starega materiala, kamenje se je vporabilo iz starih jetniških celic, železje od nekega starinarja, itd.; pa vseeno služi svojemu namenu in je edina, ki nosi ime tega čudnega svetnika. Leta 1937, ko je ondi nastopil službo kaznilniškega kaplana Father Ambrose R. Hyland, mu je bila za službo božjo odkazana neka večja nerabna jetniška celica. Father Hyland takoj tega prostora ni odobral, pač se je odločil postaviti primerno hišo božjo za jetnike, katero nujno potrebujejo. V ta namen je začel delati razne načrte, toda z zaprekami. Od države New York ni bilo pričakovati nobene denarne pomoči, ker ista ne podpira cerkva; dvomljivo je bilo tudi, če bi nabral toliko denarja s prostovoljnimi javnimi darovi; končno se je odločil graditi cerkev s pomočjo ali delovanjem lastnih kaznjencev, če mu bodo hoteli iti na rak; orodje se bo že dobilo doma, gradnjo bo pa sam nadziral.

Država mu je nato dovolila zgraditi cerkev na zemljišču kaznilnice s privatnimi denarnimi sredstvi; to lahko dandanes izvršil vsak katoliški, protestantovski ali judovski duhovnik. Father Hyland je dal apel v različne liste za denarno pomoč, za brezplačni gradbeni material in druge različne cerkvene potrebščine, čeravno so že stare ali morda nerabne. Prosil je in prosil in tudi izprosil. Sedaj že pokojnik kardinal Hayes je v ta namen daroval največjo svoto; neki arhitekt je zastoj naredil načrt za to novo cerkev, neka bogatinka kupiti oltar, neki lesni trgovec je ponudil v dar dva vagona gradbenega lesa, dva žida v Brook-

lynu sta obljubila \$25.000 že rabljene orgle nekega gledališča, razne kongregacije episkopalne cerkve so vabile Father Hylanda na obisk in so mu darovale različne svote, tako so mu tudi pomagali baptisti, luteranci in celo protestodarji ali framazoni. Neka mlada hroma katoličanka je kupila krasno izdelano cerkveno okno, štiri pobožne žene iz Avstralije so mu poslane denar za nabavo svečnikov in mati nekega jetnika, ki je umrl v tej ječi, je pa kupila električni križ stolpa. Torej začetek je bil narejen, nekaj materiala in denarja je že na razpolago, zdaj je na nastalo vprašanje glede delavcev. Kje iste dobiti? Kaznilnica v Dannemori je bila na slabem glasu, kamor so pošiljali najbolj zlobne jetnike, toda pogumni kaznilniški kaplan Hyland ni obupal, izprašal je vse jetnike o njih poklicih, pa so se mu kmalu javili; en izkušen kamnosek, pleskar, steklar, električar, več tesarjev, zidarjev in kleparjev; med njimi je bil celo en kipar, ki je naredil kip Kristusa, Dizme in štirih evangelistov. Z gradnjo cerkve seje nato pričelo graditi v polnem obsegu; isto so pomagali graditi nekateri jetniki, ki niso bili že leta in leta v kaki cerkvi, še manj pa v katoliški. Neki jetnik, obsojen v dosmrtno ječo, je na svojih kolenskih po-

lagal plošče za cerkveni tlak, da je imel žulje na kolenskih; ker ni bil katoličan, je kmalu zatem prestopil v našo vero. Ker je bil kaplanov oče kontraktor, mu je pri gradnji te cerkve brezplačno pomagal; zvonove za stolp so zastoj dobili od neke zapuščene metodistske cerkve. Tako je tekom štirih let ob prostih urah pri gradnji cerkve delalo 200 kaznjencev, dokler ni bila meseca avgusta, leta 1941 dovršena in slovesno blagoslovljena. Če bi se to cerkev izven kaznilnice na navaden način gradilo, bi znašali skupni stroški \$250.000. Zdaj se vrši v tej hiši božji vsako nedeljo služba božja, kjer poje 40 pevcev močan zbor jetnikov, organist je pa tudi njih sodrug in ta hiša božja je navadno polna skesanih vernikov-jetnikov, civilnim osebam je pa prepovedana, ker se nahaja na dvorišču visoko zgrajene kaznilnice.

Slovensko-ameriški DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Je naslov knjižice, ki je pravkar izšla. Vsebina je sledeča: 1. DEL vsebuje v slovensčini in angleščini vprašanja in odgovore o Ameriki, njeni vladi in drugi stvari, ki jo morajo poznati vsi oni, ki iščejo drugi državljanski papir. 2. DEL nudi čitatelju kratak zgodovinski pregled Amerike (v slovensčini). 3. DEL pa vsebuje: a) Proglas neodvisnosti, b) Ustavo Združenih držav, c) Zgodovinski govor predsednika Lincolnu v Gettysburgu, d) Predsednika Združenih držav in določbe njihove vlade in e) Posamezne države, njih glavna mesta, prebivalstvo in površino. Sedaj bolj kot kdaj prej je potrebno, da pozna vsak Amerikanec svoje domovino in njen značaj. Zato naj bi imela vsaka hiša to knjižico vedno "pri rokah." Cena ji je samo 50 centov. Naroča se pri: LEO ZAKRAJŠEK, 302 E. 72nd St., New York, N. Y.

STALNO SLUŽBO

poslovodje v tiskarni dobi Slovenec, ki je zmožen kompozicijskega dela na roko in ima vsaj nekaj znanja tudi o drugem splošnem delu v tiskarni. Biti mora zanesljiv in stalen. Glede podrobnosti se je obrniti na Upravo Glasila, 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio, vsaj do 23. maja.

AMERIŠKA DOMOVINA

je SLOVENSKI DNEVNIK ki izhaja v Clevelandu vsak dan razen ob nedeljah in praznikih

AMERIŠKA DOMOVINA

V njem dobite vse najnovejše svetovne novice, zanimive dopise in lepe romane. Naročite se na ta dnevnik, ki vam bot zvest tovariš ob dolgih večerih.

AMERIŠKA DOMOVINA

je slovenska unijska tiskarna, ki izdeluje vsakovratne tiskovine, točno in lično, pa po zmernih cenah.

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

ljalno sta obljubila \$25.000 že rabljene orgle nekega gledališča, razne kongregacije episkopalne cerkve so vabile Father Hylanda na obisk in so mu darovale različne svote, tako so mu tudi pomagali baptisti, luteranci in celo protestodarji ali framazoni. Neka mlada hroma katoličanka je kupila krasno izdelano cerkveno okno, štiri pobožne žene iz Avstralije so mu poslane denar za nabavo svečnikov in mati nekega jetnika, ki je umrl v tej ječi, je pa kupila električni križ stolpa. Torej začetek je bil narejen, nekaj materiala in denarja je že na razpolago, zdaj je na nastalo vprašanje glede delavcev. Kje iste dobiti? Kaznilnica v Dannemori je bila na slabem glasu, kamor so pošiljali najbolj zlobne jetnike, toda pogumni kaznilniški kaplan Hyland ni obupal, izprašal je vse jetnike o njih poklicih, pa so se mu kmalu javili; en izkušen kamnosek, pleskar, steklar, električar, več tesarjev, zidarjev in kleparjev; med njimi je bil celo en kipar, ki je naredil kip Kristusa, Dizme in štirih evangelistov. Z gradnjo cerkve seje nato pričelo graditi v polnem obsegu; isto so pomagali graditi nekateri jetniki, ki niso bili že leta in leta v kaki cerkvi, še manj pa v katoliški. Neki jetnik, obsojen v dosmrtno ječo, je na svojih kolenskih po-

The Complete Guide for Your War Garden

Half Price!

the latest brand-new edition of the famous Amateur Gardener's "Bible"

FORMERLY \$4.00 Now Only \$1.98

Every Word, Page and Picture Complete—with much NEW Material and NEW Illustrations! Get Your Copy Now!

in handsome and durable new style cloth binding

THE GARDEN ENCYCLOPEDIA

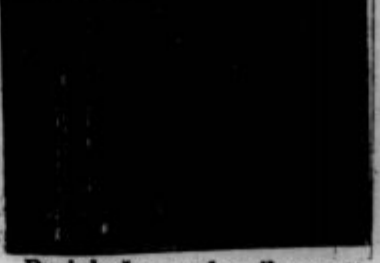
Here's everything you need to know—about anything you want to grow! Packed with more practical garden information than any other volume near its price. Nearly 1400 pages, 750 pictures, 10,000 articles. Prepared expressly for the amateur—no heavy technical talk, but clear, explicit answers to every garden question. Prepared by American experts for all U. S. climates, soils, seasons and methods. Edited by E. L. D. Seymour, E.S.A. Praised by gardening authorities. Order this amazing half-price bargain at once!

Please send _____ copies of the NEW GARDEN ENCYCLOPEDIA, by E. L. D. Seymour, at \$1.98 each.

I enclose payment Send C.O.D.

Name _____ Address _____

You can order this fine book from: SLOVENIC PUBLISHING CO., 216 W. 18th St., New York, N. Y.

Preizkušena zdravila proti glavobolu

Mandel's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

MANDEL DRUG STORE SLOVENSKA LEKARNA

15702 Waterloo Rd. CLEVELAND, O.

Pošiljamo po pošti

Lastnik te lekarne je član družva sv. Jožefa št. 169 KSKJ

VLOGE

v tej posojilnici

zavarovano do \$5,000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebnostne in društvene vloge.

Plačane obresti po 3%

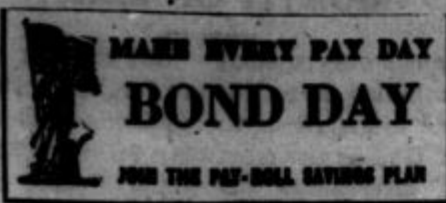
St. Clair Savings & Loan Co. 6235 St. Clair Ave. Henderson 5678 Cleveland, Ohio

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

PLAN TO ATTEND

YOUR LODGE MEETING! — ELECTION OF CONVENTION DELEGATES IS NOW IN ORDER

DR. KUZMA WILL RECEIVE M.S. DEGREE FOR SPECIAL RESEARCH FINDINGS

Joliet, Ill. — On Monday, May 11 Dr. Joseph F. Kuzma, M.D., formerly of Joliet, appeared before the Wisconsin Section of the Society of Experimental Biology and Medicine to present his paper entitled: "Investigations of Myoepithelial Proliferations in the Breast." His presentation was enthusiastically received.

This paper gave the summary of the findings in respect to a certain kind of a breast tumor which until now has been considered cancerous the victim subjected to radical surgery and hope was often abandoned. After two years of special and original research Dr. Kuzma discovered that this particular type of breast tumor is not cancerous but rather benign does not cause death and the patient need not be sub-

jected to extensive surgery.

Dr. Kuzma graduated from the University of Illinois School of Medicine in 1939 and since his graduation he has been connected with the Milwaukee County General Hospital in Milwaukee. For the past year he has also held a Teaching Fellowship at Marquette University in Milwaukee. In recognition of his recent findings, the Marquette University will confer on Dr. Kuzma the degree of Master of Science in Pathology at the graduation exercises on May 31. In addition to these honors, the university will retain him as an instructor in pathology for the coming school year.

Dr. Kuzma is a member of St. Francis de Salle Society, No. 29.

TO NAME REBUILT SCHOOL FOR "THE TEACHER" OF JOLIET PARISH

Joliet, Ill. — St. Joseph's school was founded in 1895. Since the opening of the school portals, thousands of our boys and girls have called St. Joseph's their school. There have also been many Sisters who have taught these children and have worked nobly for them. When we speak of teachers of St. Joseph's school there is always one who stands out prominently as "the teacher" of this parish and that is Venerable Sister Ferdinand, who left this world January 18, 1936. We speak of parish priests, the pastor and the assistants, and Sister Ferdinand in reality merited the name of the Parish Sister. Her work was not limited only to the class room. She was the teacher, guide, and mother of both the parish and their children during the 39 years that she spent at St. Joseph's. Her influence for good, spread as a benediction over the entire parish.

take place at 2:30 in the afternoon, after the closing of the May Devotions. The building will be blessed by Rev. M. J. Butala, present pastor and a former pupil of Sister Ferdinand. At this dedication a painting of Sister Ferdinand, installed in the vestibule of the building, will be unveiled.

The Alumni Association will hold a general reunion of all the pupils of Sister Ferdinand at the evening dance, to be held in the Parish Hall. The Alumni Association is in charge of the day's program, it is assisted by the various parish organizations. These committees are as follows: Alumni, Mrs. Joseph Przybylski, general chairman, Mary Ambrozich, Anne Stukel, Ed Stukel, Mayme Pruss, Jack Ivanssek, William Gasperich and Al Skul. The Altar and Rosary Confraternity, ice cream committee: Mary Golobitsh, Anne Pluth, Jean Tezak and Mary Cohil; the Rosarian Club, refreshment committee: Anna Papesh, Barbara Buchar and Rose Sczapaniak; the Blessed Virgin Mary Sodality: game committee: Lorraine Kalcic, Betty Klepec and Marge Dolinshek; Holy Name Society and the Young Men's Holy Name, dance committee: Frank Kostelz, Louis Zeleznikar, Andrew Hochevar and William Buchar; the St. Agnes Sodality, souvenir committee: Mary Stukel.

The Old School in which Sister Ferdinand began her teaching has been completely rebuilt. The exterior has been brick veneered with Italian Cloister brick. The interior has entirely new walls. The building will be rededicated as Ferdinand Hall Sunday May 31. The program of the day will begin with a Solemn High Mass at 8 a. m. for the repose of the soul of Sister Ferdinand. The Rev. Father Stukel one of her pupils of St. Joseph's and the first to be ordained to the priesthood from this parish and the present pastor of St. Mary's Assumption Church in Chicago, will be Celebrant of the Mass and will preach the sermon. The entire parish will receive Holy Communion for Sister Ferdinand. Before the Mass there will be a procession in which the school band, the school children and the church and fraternal societies will participate.

The dedication of the Old School, as Ferdinand Hall, will

FOR VICTORY: BUY BONDS
Let freedom ring on Uncle Sam's cash register! Buy U. S. Defense Bonds and Stamps.

PITT CHORAL SOCIETY TO PRESENT ANNUAL SPRING CONCERT MAY 31

Pittsburgh, Pa. — Another milestone in Slovenian cultural progress will be marked when the Prešeren Singing and Cultural Society presents its annual spring concert on May 31. It is a milestone because a new achievement in musical entertainment shall be attained. For years the tremendous problem of keeping an audience interested has been facing our society and all others that present concerts in a fashion after ours. The society usually practices and works diligently only to find in spite of a good presentation, the monotonous routine of song after song which creates a boring effect on its audiences and detracts from the fruit of their effort. We have at last successfully overcome this obstacle.

The coming concert, which features the Prešeren Singing and Cultural Society exclusively, will be a soothing mixture of folk songs and classical selections, approximately 25 in number. In order to hold the interest of the audience in the way

of variation, these will be incorporated in an original operetta entitled "Carnival in Ljubljana." This little playlet, written and directed by a member of the society will be concerned with the coming of peasants to Ljubljana to sell their wares. The series of sequences of merriment, gaiety, humor and romance are guaranteed to bring back happy memories of childhood days in Europe, a necessary tonic in these war-torn days.

This is quite an experiment on our part, and we anxiously await your criticism and comment. You are therefore cordially invited to attend the "Carnival in Ljubljana" at 7 p. m. on Sunday, May 31. Musical intermissions will be handled by the popular Slovenian orchestra, Martin Kukovich and his Slovenian Commanders, who will also furnish the music for those of you who would like to dance after the concert. We shall be looking for you, on the 31st at the Slovenian Auditorium, 57th and Butler Sts.

CONCERT TO AID JOLIET PARISH

Joliet, Ill. — A musical program that promises to be the treat of the current season will be the concert and social sponsored by the Ladies' Societies of St. Joseph's Parish May 24 in the parish hall.

The program, under the auspices of The American Art Club, directed by Prof. Edward Dorazil, will be presented for the benefit of the church. The entertainment will start at 7:30 p. m.; admission 55 cents (including tax).

The club is headed by Frank Wedic, arraigning the affair are chairlady Mrs. Frank E. Terlep, assisted by Mrs. Frank Wedic and Mrs. Matt Krall.

Music lovers can procure their tickets from the lodge secretaries or from the committee.

JOE, MIKE AND ALL COLLINWOOD ARE TALKING ABOUT THE DEBUT

Cleveland, O. — Passing by one day, I overheard a conversation by Joe and Mike:

Mike: What do you know, Joe?

Joe: Well, I guess you heard about the big turnout the St. Joseph Cadets are going to have.

Mike: Oh, yes, I know! Everyone in Collinwood is talking about their debut.

Joe: Boy, I bet it is going to be a swell parade with all those beautiful girls marching!

Mike: Yea, you said it!

Joe: Gee! Imagine, it is only three weeks off. Yes the show will be on June 7th with the parade starting promptly at 3 p. m. with the blessing of the banner in St. Mary's church. From there the parade leads back to the Slovenian Home on Holmes Ave., where the program begins.

Mike: You think you know it all. Well, let me tell you this: There's also going to be a banquet in the evening, starting promptly at 7 in the upper hall and also the "Golden Blue-ettes Dance" in the lower hall.

Joe: Say, do you know where

When You are in Church

Don't hurry in and hurry out; Take time to think what you're about.

Don't try to show new coat or hat.

You did not come to church for that.

Don't squirm and lidget in your pew.

And thus distract those close to you.

Don't turn around and idly stare.

But fix your mind on God and prayer.

Don't whisper, giggle, nudge, or smile;

Remember where you are the while.

Don't fail to give your pennies bright;

Pray God may bless you day and night.—Selected.

to get the tickets?

Mike: Sure, at Laurich's Confectionery, at Gaiety Inn, Svetek Funeral Home, and at the Norwood Appliances on St. Clair.

Joe: Did you get yours yet?

Mike: Well, I was just on my way to Laurich's—do you want to come along?

Joe: Sure!

Mike and Joe: Boy, are we going to have some fun at the Slovenian Hall on June 7th. and we shouldn't forget that Johnny Pecon is playing!

So, folks, don't forget to come to Collinwood to have a good time! J. S.

JOSEPHS VETERAN OFFICER EXPIRES

Cleveland, O. — Funeral services were held May 16 in St. Mary's Church, Collinwood, for Lawrence Leskovec, 46, treasurer of St. Joseph's Society, No. 169, who expired May 13th.

The deceased was a long time officer of the society, having served as president, vice president and secretary. He was an ardent sports booster and aided largely in the society's progress to the rank of the largest lodge in the Union.

Death followed an extended illness. He was a deputy Cuyahoga County Sheriff.

He is survived by the widow; sons, Richard, Ronald and Larry; daughter Frances; brother Matt of Rock Springs, Wyo., and parents.

SHEBOYGAN LODGE TO MARK JUBILEE

Sheboygan, Wis. — The last meeting of the Queen of May Society, was well attended. Reports were read and approved and other business of importance was discussed by members. It was also decided to celebrate our 27th anniversary on Sunday, May 24, by attending the 8 o'clock Mass in a body. Members are requested to meet in the church hall at 7:30 whence we will march to church.

Delegates for the XX national convention were selected. They are: Frances Ribich Sr., Agnes Gergisch and Mary Erzen.

A hearty welcome to our new member Hermina Ribich. Anna Modiz.

Combined Strength of Fraternal System Is Impressive

The combined fraternal record for 1941 is a strong showing.

Increased financial strength, larger accessions of new members and insurance written, favorable mortality and a total membership of over eight million adult, juvenile and social members were recorded. The following table will be a part of The Fraternal Monitor's annual manual "Statistics Fraternal Societies":

Insurance in force, January 1, 1942 (this includes Juvenile Insurance): \$6,643,649,740.00.

Total Membership (composed of 6,520,323 Adult Benefit Members, 1,071,687 Juvenile Members and 438,864 Social Members): 8,030,874.

Total Number of Lodges, January 1, 1942: 95,464.

Total Assets: \$1,441,779,398.

Current Liabilities: \$34,155,917.00.

Certificate Reserves reported: \$1,106,416,851.00.

Benefits paid in 1941: \$121,536,030.00.

Benefits paid since Organization: \$5,674,689,845.00.

Certificates written in 1941 761,452.

Insurance written and increased in 1941: \$582,462,193.

Total Income for 1941: \$242,956,864.00.

Total Disbursements for 1941: \$183,959,629.00.

FOR VICTORY: BUY BONDS—Money talks! United States Defense Savings Bonds and Stamps shout "Victory!"

MOTHERS HONORED AT SIXTH ANNUAL STRABANE BANQUET

Strabane, Pa.—Closing with the group singing of "God Bless America" facing a striking picture of a Red Cross War nurse posed by Olga Delost and flanked by Jimmy Dudick and Freddie Lanzy, both four-year olds, dressed in service uniforms and holding a salute throughout, over three hundred mothers, fathers and friends gathered at the St. Jerome's Home and paid a touching tribute to all mothers in the sixth annual Mother's Day banquet sponsored by the Booster clubs of the Strabane KSKJ organization.

The mothers and fathers of boys in service were the honored guests and were seated at a table decorated for the occasion with red roses and miniature flags of the United States.

Seated with John Bevec, master of ceremonies for the occasion were John Progar, stationed in Washington, D. C., and Leo Kukis, stationed at Carlisle, representing some fifty boys of Strabane who are in service today.

Speakers Pay Tributes

A three-hour program of music and talks was highlighted by addresses by Father J. Edward Istocin and District Attorney George T. Cummins, with both paying tribute to mothers.

Father Istocin outlined the trials and tribulations of a mother as she unselfishly struggles and makes sacrifices in rearing a family, offering a helping hand when it is needed, without any thoughts of re-

(Continued on Page 8)

OUR BOYS IN SERVICE

(Report No. 5)

EDITORS NOTE: The following are our members inducted in to armed forces of the United States since the last publication of report No. 4. Society numbers appear to right of names. Secretaries or relatives of men inducted will please forward their names to Glaslo K. S. K. Jednote, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

To date 610 members have been inducted.

ANZELC Alois	211	KREMESEC George	97
ANZLIN Mike	169	KUTIN Michael	47
BAHORICH William	41	LAMUT William	93
BASA William	41	MAIERLE Anthony E.	45
BREGAR Joseph	144	MAKUNAC George	41
BRYDICH Matt M.	45	MOHORIC Peter J.	153
DROLL August	144	MUREN Fred	165
FISEK Louis	93	PERKO Anthony	41
GARVAS Anton J.	59	PIRC Fred J.	169
GERZETICH Joseph	47	PONIGAR William J.	250
GORNIK Joseph	25	PGPOVICH Peter	144
GREGORASH Walter J.	2	POSEGA John	213
GRILL Charles	1	PRIMOZICH Joseph J.	59
GRUMM John	12	PRPAN Joseph	173
HABJAN Anthony	41	PUCEL Edward M.	2
HEINRICHER Cyril	41	PUCEL John	44
HEINRICHER Joseph	41	PUCEL Frank	44
HOTOJEC John	41	REPENSHEK Louis	144
IVANICH John W.	2	SALATNIK John	173
JANEZICH Frank	93	SEGALLE Stanley	144
JENICH Albert	173	SHIRZEL Anton	144
JERMAN Henry J.	236	SOFASNIK Frank	173
KALAN Valentine	144	STANZAR Joseph	144
KLANCHNIK Joseph	93	STAYER Raymond	47
KORDISH Joe	93	STRUKEL Anton	173
KOZEL Benedict	197	STUBLER Ludwig	144
		SUSCHA Anton I.	144
		SUSCHA Anton II.	144
		SCHUMA Philip	12
		VERHOVSEK Henry T.	12
		TRAUNER Eduard	134
		VERANT John J.	93
		VESEL John	4
		VIDMAR Joseph	213
		WEISS Michael	172

VICTORY TO BE THEME AT SOCIAL

Milwaukee, Wis. — Successful socials are always Baraga socials! Baragites have always been noted for entertaining successfully—where everybody has a good time—whether the social be a large or small gathering . . . and this is no exception. The atmosphere will be sociable, the music will be danceable, the theme — of course — is VICTORY . . . it has all the earmarks of an enjoyable evening . . . so join us, won't you? The proceeds are to be distributed to Baraga Service men.

The time and place is Slatinshek's, 815 South Fifth St. — May 24 — Sunday — 7:30 p. m.

(Continued on Page 8)

REMEMBER . . . . .
For a Grand Time Plan to be in Collinwood, Ohio JUNE 7, 1942
ST. JOSEPH'S CADETS WILL BE ON PARADE

COOKING SCHOOL

by FRANCES JANCER
1119 Third St., La Salle, Ill.

For the cake eaters and others with a sweet tooth, try some of the following recipes for the sugar ration days.

Sugarless Cake

6 tablespoons shortening, 3/4 cup white corn syrup, 2 eggs, separated, 24 graham crackers, 2 teaspoons baking powder, 1/2 teaspoon cinnamon, 3/4 cup milk, 1/2 teaspoon vanilla extract.

Cream shortening, add syrup and egg yolks, and beat well together. Mix baking powder and cinnamon with finely rolled cracker crumbs, add alternately with milk. Fold in vanilla and stiffly beaten whites. Bake in two greased layer cake pans in moderately hot oven for 30 minutes.

1/4 cup brown sugar, 3/4 cup white corn syrup, 1 egg white, 1/2 teaspoon salt, 1/2 teaspoon baking powder, 1/2 teaspoon vanilla.

Cook sugar and syrup until it forms a soft ball in cold water. Beat egg white stiff, fold in salt, baking powder and vanilla. Pour syrup slowly into egg white, beating constantly. Spread on cake, arranging pecan meats in spoke form to make a "V" on each piece.

Orange Ration Cake

2 1/4 cups sifted cake flour, 2 1/4 teaspoon baking powder, 1/4 teaspoon salt, 1/2 cup shortening, 2 teaspoons grated orange rind, 1 cup white corn syrup, 2 eggs, unbeaten, 2/3 cup milk, 1/2 teaspoon vanilla.

Sift the dry ingredients together 3 times. Work shortening and rind with back of spoon until fluffy and creamy. Add syrup gradually, beating thoroughly with a spoon after each addition. Add 1/4 flour mixture, and beat until blended with a spoon. Add eggs, one at a time, beating well after each. Then add remaining flour mixture in thirds, alternately with milk in halves, beating thoroughly with spoon after each addition. Add vanilla. Turn into 2 greased 8-inch layer pans. Bake in a moderately hot oven for 30 minutes, or until done.

Variations: 1—Use 1 teaspoon almond extract, omitting the orange rind. 2—For spice cake, sift 1 1/4 teaspoons cinnamon, 1/2 teaspoon nutmeg, and 1/4 teaspoon cloves with the flour. Substitute 1 teaspoon grated lemon rind for the orange rind, and use 1 teaspoon vanilla. 3—For a real Orange cake, substitute 1/2 cup orange juice for milk and omit the vanilla.

Honey Icing

2 cups honey, 2 egg whites, unbeaten, 1/4 teaspoon salt, 1 teaspoon vanilla.

Heat honey only until it will pour in a thin stream. Then pour very slowly over egg whites and salt, beating with hand or electric beater at high speed until mixture will stand up in peaks and is of spreading consistency. Then add vanilla. Makes enough frosting to ice a 3 layer cake.

Maple Syrup Frosting

2 cups maple syrup or maple flavored syrup, 2 egg whites.

Boil syrup to 238 degrees or until it can be formed into soft ball when a little of the mixture is dropped into cold water. Remove from heat. Beat the egg whites quickly. When stiff, pour the hot syrup in a fine stream over the whites, beating constantly. Continue beating until mixture is stiff enough to spread.

Chocolate Frosting

2 squares unsweetened choc-

MOTHERS HONORED AT STRABANE

(Continued from page 7) ward. He portrayed a mother's work from a child's infancy until manhood and asked that all present rededicate themselves to honoring mothers at all times.

District Attorney Cummins viewed a mother's life during wartime and mentioned the many sacrifices she must make when her loved son is called to serve. He assured his listeners that our good soldiers are the fine work of mothers and that they will fight in the same spirit with which mothers gave up their sons—smilingly, bravely and courageously.

Praises War Efforts

County Commissioner Ross Cummins and Sheriff C. O. Williams outlined the history of Mother's Day and both congratulated the people for their great war efforts which have been made so far.

"Washington county is very proud of you people," said Cummins. "You not only gave up 25 of your members but you also purchased \$9,000 in bonds. We are very proud of the KSKJ organization and we surely would like to know just how much the entire town of Strabane has contributed to the war efforts."

Other speakers were Dorothy Chesnick, Anthony Bevec, Mrs. Anna Senkinc, Albert Tomsic, Mrs. Agnes Gorisek, Frank Lokar and Stan Progar. Lokar, member of the Supreme Board of Finance, led the group singing and also offered an original composition which he entitled "Our Boys From Strabane." Songs were offered by Mary and Josephine Ludvic, Ernest and Evelyn Rahon and music was furnished by John Boles.

Soldier Wires Greetings

From California, Corporal Louis Verchek sent a telegram of greetings from all Strabane boys to their mothers.

Received also was a long distance call during the banquet from Boosters Pete Mohoric, Rudy Tomsic and August Podboy, who are stationed at Fort Meade, Md. They sent their greetings to all mothers, wishing the affair great success.

Introduced to the gathering were the officers of the various fraternal organizations, Joe Chesnic, Frank Kirn, Mrs. Vera Boles, John Zigman, John Boles, Mrs. Ignac Tomsic, Frank Podboy and John Tershel.

Frances Cook and the girls of the Booster club were in charge of the serving and preparing of the meal while the Junior Booster club provided the entertainment.

Boys in service from the K. S. K. J. organization are Frank Batista, Joe Drenik, Frank Cadz, Frank Koklich, Joe Delost, Rudy Tomsic, Frank Zuzek, Paul Podboy.

Frank Tomsic, Max Senkinc, John Gasper, Rudolph Tomsic, Jake Tomsic, Steve Elish, Albert Krashna, Louis Verchek.

Pete Mohoric, John Progar, Joe Sedmak, Andy Sedmak, John Pelhan, Fred Florjancic, Pete Kukis and Leo Kukis.

Other boys in service from Strabane whose parents were present are August Podboy, Anthony Nackoul, Albert Chesnic, Joe Krulce, Rudy Krulce, Frank Sterle, W. Edward Palecki, John Vavrek and Joe Sabec.

1 1/3 cups canned, sweetened condensed milk, 1 tablespoon water, 1/4 teaspoon almond extract.

Melt chocolate in top of double boiler. Add milk, and cook over boiling water for 5 minutes, while stirring. Add water and almond extract. Cool. Fills and frosts 2 nine-inch layers.

VICTORY

President of the National Fraternal Congress of America and High Secretary Catholic Order of Foresters (In the Fraternal Monitor)

In the home, on the street car, at the soda fountain, and wherever people are gathered, the all-important topic is Victory. Never, even through the most trying periods of our beloved nation, has there been such a demonstration of unity. Never has there been greater need of unity, for we are faced with a common enemy who would take from us our free democratic way of life. We are faced with an enemy who has developed greater strength than we thought possible. We are faced with unscrupulous, inhuman leaders—dictators into whose hands our brothers across the sea innocently and hopefully placed power and authority, confident that they would exercise this power to bring peace and prosperity, only to find too late that this power was brutally used to drive them into battle with their brothers of other lands, resulting in untold suffering, death, loss of home and loved ones.

This is the enemy we, the peace-loving people of America, are facing. War not of our own making has been forced upon us. We realize we are in a fight—a bitter one. Victory we know will crown our efforts, but victory must not be delayed because of our indifference or over-confidence. Every hour, every day of delay means further loss of life, greater sorrow, more broken hearts. The energy, the sacrifice we make today will be the means of saving life. It may be your boy or mine. So let us not forget that every hour this terrific slaughter is prolonged means the slaying, the maiming of human beings—your brothers and mine. We—you and I and every man, woman, and child in this and all countries where the love of home and freedom prevails—must bring this fight home to ourselves. Those of us who, because of age or other reasons, are denied the privilege of entering the armed service, must serve, save, and sacrifice so that every need and requirement of our fighting force will flow in increasing quantities until our boys come marching home with victory and our flag flying high.

Serve — Save — Sacrifice — Give

In this important endeavor the Fraternal Legal Reserve Life Insurance Societies of the United States and Canada take a leading part. History does not record an organization with the unity to be found in the fraternal system under the direction of the National Fraternal Congress of America, with over one hundred affiliated societies, established and licensed in every state of the Union and all the provinces of Canada, with more than 100,000 lodges, assembling their membership of eight million home-loving, law-abiding citizens in meetings in every town, village, and city of our two united countries — meetings that are opened and closed with prayer for Divine Guidance and a salute to the flag, where the love of home and of country is the foundation of every act and every discussion. Particularly in this time of war the lodge system is playing its important part. There you will find the leaders bringing home to the people the need of co-operation, and outlining to them the part that each and every one must take. There you will find men and women who came to this coun-

try from all the civilized nations of the world—yes, from Germany and from Italy—who love their homeland, who pray for their relatives and their friends across the seas — pray for their release from the tyranny of the ruthless dictators, but they are loyal to the country that has offered its hospitality to them. They know, too, that under the direction of God-loving and God-fearing leaders, their peace will be delivered when peace is again restored to this war-torn world.

A prominent statesman frequently used the term "Let's look at the record." The record of the Fraternal Life Insurance Societies should be emblazoned from every housetop — their protection of the home, the institutions they maintain for the care of the sick, the aged, and the needy, and their consolation and advice to the bereaved are not as generally known as they should be. Their benefits to home and country in periods of war and distress, not only in terms of money but also in service rendered, are matters of record.

Pearl Harbor, December 7, 1941—a day never to be forgotten — flashed through the fraternal lodge system and the response was immediate. There was no need to appeal for the purchase of Defense Bonds. Every fraternal society of the National Fraternal Congress can

JOLIET MEMBERS EXPIRE

Joliet, Ill. — Two members of the local St. Joseph's Society, No. 2, passed away Friday, May 8. They are:

Mrs. Anna Terlep, nee Juricic, wife of Mr. Joseph Terlep, mother of Joseph, Jr., Martin, Anton, John, Louis, Frank, Mrs. Walter (Anna) Ferguson, Mrs. Jacob (Catherine) Tomac, Mrs. Jacob (Rose) Semrov; she is also survived by 18 grandchildren; aunt of Martin, Edward, Joseph, Albin, Frank and Michael Juricic of Joliet, Mrs. Frank Zagore of Detroit and Joseph Juricic of Springfield, Ill. Mrs. Terlep was also a member of three other societies.

Paul Tomac, survived by five daughters, Mrs. Anton (Kate) Pavesich, Mrs. Andrew (Mary) Koludrovich, Mrs. Ernest (Josephine) Malnarich, Mrs. Christ (Anna) Susner, Mrs. John (Julia) Pleso; 27 grandchildren, 5 great-grandchildren; two brothers, John of Michigan and George of Europe; one sister, Katherine, of Europe.

Ero. Tomac was also a member of Holy Name Society of St. Joseph's church and of Holy Family Society, No. 1.

LIBERTY LIMERICKS

A wood carver named Mr. Whittier, Said—"This is the way to stop Hitler: Defense Bonds and Stamps Will soon make that scamp's Advances get littler and littler."

While every dollar you can save your budget... even your dinner help cash... Buy U. S. Defense Bonds and Stamps today!

By Thomas R. Heaney

certify to the immediate investment of funds in government securities and contributions to the Red Cross. When the record is written it will be found that millions of dollars from the fraternal societies, their lodges and members found their way into the treasury of both the government of the United States and the Dominion of Canada.

The Fraternal Insurance Societies of the United States and Canada are all out for defense, all out in time, effort, and sacrifice to hurry the day of offense, and all out for an early and complete victory and a just and lasting peace.

VICTORY SOCIAL

(Continued from page 7) A suggestion is "Why not take a visiting sailor, soldier or marine with you to the social as your guest? Splendid idea — why not? There are always many service men who are strangers in town who would enjoy our company, and we theirs. How about it?"

Pabst Brewery Beer Party—Friday evening at 7:30, June 5 at Pabst Brewery, North 10th St., near Juneau. Movies, entertainment and FREE BEER. Each member may bring a guest. Need more be said?

Social items: The marriage of Christine M. Udovc and Ralph J. Berginz was solemnized at St. John the Evangelist Church on Saturday, May 16—reception was at the Eagles Aerie Hall.

Pvt. Joseph Maierle of Fort Leonard Wood, Mo., spent the week-end of May 16 with his family and friends.

Agnes Jenich.

PLEDGE TO THE FLAG

In pledging allegiance to the Flag of the United States of America, the approved practice in schools, which is suitable for civilian adults, is as follows:

Standing with right hand over the heart, all repeat together the following pledge:

"I pledge allegiance to the Flag of the United States of America, and to the Republic for which it stands, One Nation indivisible, with liberty and justice for all."

At the words "to the Flag," the right hand is extended, the palm upward, towards the flag and this position is held until the end, when the hand, after the words "justice for all," drops to the side.

However, civilian adults will show full respect to the flag, when the pledge is being given, by merely standing at attention, men removing the head-dress. Persons in uniform should render the right hand salute.

Let War's Tempest Cease Lord, let war's tempests cease, Fold the whole world in peace Under thy wings.

Make all the nations one, All hearts beneath the sun, Till Thou shalt reign alone, Great King of Kings.—H.W.L.

MONTH OF MARY

May is always a very special month for Catholics, a month of rosaries and ejaculations to the Mother of God as the most efficacious of intercessors before the throne of her Divine Son.

Catholics, especially American Catholics, take the Blessed Virgin and her special month as a matter of course; it is a tradition we all love and stand by. Mary, under the title of her Immaculate Conception, a doctrine to which we all hold and revere, is the patroness of the United States. It is as Americans, then, as well as Catholics, that we address our supplications to her.

This year gives us special favors to ask. Wrapped up as we are in a welter of material concern about economics and war, these thoughts pushing and shaping our workaday actions, the one force for a just and lasting peace necessarily stands out in bold relief. The Holy Father needs our prayers and needs Divine Guidance as never before. His success or failure might well measure the success or failure of Christendom for years to come. Therefore we pray to Mary with unparalleled vigor, that she might intercede with her Divine Son that the Pontiff's peace efforts may bear fruit, thereby contributing greatly to the world and to the Church. Mary is the most powerful intercessor before God, whether for our personal, petty pleas, or for the infinitely more important success of the Church as seen in the peace efforts of the Vicar of Christ.

DANGERS IN BLACKOUTS

War and the threat of attack has brought many new possible hazards to the average citizen, both at home and in his daily occupation. In office, shop and factory he will be educated and trained to be alert to these hazards, and how to avoid them.

In the home the matter is left pretty much to his own self-education. A complete blackout does not mean complete darkness in the home. Dim lights, or shaded lights, may be used so long as there are no rays visible from outside the house. Instruction in this is being given in every community. Some, however, will not be prepared when a sudden and unexpected signal for a blackout comes. There is the danger!

Candles, or shaded flashlights, should be readily available and quickly accessible every night. It should not be necessary to grope in the darkness through rooms and closets to find these. In the hurry of such an event no piece of furniture is in the place where you think it should be. There always seems to be a chair lurking in the deep shadows to trip you, or a door, left ajar, to give you a nasty head injury, if nothing worse. This is a case where every household should be prepared. There have been rehearsals. There will be more, but these should be taken seriously so as to be ready should the real necessity for a blackout arise. And no one knows the answer to that.

Put Yourself in Same Boat With Prospect

One agent says he has found that prospects do not like to be told that they are going to get old or that they may die at almost any moment. But the prospect does not object when the agent says, "Some day you and I are going to die," or "Mr. Jones, in about 30 years you and I are going to be old men."

When talking with a prospect put yourself "in the same

boat." Get "old with him," or "retire with him."

But our personal wants are not forgotten. Daily, thousands, hundreds of thousands of Catholics tell their rosaries in honor of the Mother of God. She is asked to help with problems of all sorts, she is thanked for multitudinous favors received. Mary is so many things to so many people. To the mother she exemplifies the perfect mother. To the nun, she is the model of purity, born without sin and a virgin even though a mother. To the man she personifies all the best of womanhood, and he is able to transfer the noble sentiment of mother to his regard for her. To the child the same simple trust that he places in his natural mother is transferred to the Blessed Mother almost as a matter of course.

But, perhaps, the prayers of soldiers' mothers besiege the Virgin Mother most this year. As the Star of the Sea, she is asked especially to look over the brave men who wander about the wastes of water where death lurks behind every wave. Mothers, feverish with anxiety, wringing their hearts in silent, overwhelming grief, ask her to look after their boys facing death on all corners of the globe. Tough, seasoned warriors as they are, the boys are still children in the eyes of broken-hearted mothers.

This May is especially a month of mothers' prayers for suffering children. What better intercessor than a Mother whose son's agony saved a world as her heart was wrung with grief?—N. W.

I AM AN AMERICAN

by Alonzo Newton Benn
America! . . . . . America!
The land by oceans bounded,
With verdant islands here and there;
The land the Pilgrims founded.
We love thee for thy fertile plains,
For thy broad rivers flowing;
Thy mountain peaks and shady dells
And lakes with moonbeams glowing!

America! . . . . . America!
The cream of God's creation,
For which George Washington long fought;

Then formed a mighty nation.
We love thee for thy splendid schools,
Thy homes and marts for trading;

We love Old Glory more each day,
With stars and stripes unfading.

America! . . . . . America!
Thine is a wondrous story,
And with free ballots, press and courts,
Thou'lt gain far greater glory;

And we to thee will e'er prove true—
Old Glory shall keep waving;
E'er waving o'er a land that's free;

Our land, a land worth saving!